

# Nauki i praktyki od roku 100 do roku 1500

Randolpha Dunna



Wydawnictwo BibleWay

Oświadczenie Prezydenta

BibleWay Publishing jest służbą biblijną non-profit. Skupia się głównie na stronach internetowych i książkach cyfrowych Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Biblijnej. Celem IBKI jest udostępnianie lekcji biblijnych każdemu, kto chce dowiedzieć się więcej o Bogu i Jego woli. Studenci NIE są zobowiązani do uczęszczania do Instytutu, aby zdobyć certyfikat lub dyplom. Lekcje te można studiować online lub w klasach, za pomocą aplikacji Zoom, pobierać na urządzenia cyfrowe, przysyłać pocztą elektroniczną, drukować lub wykorzystywać pojedyncze osoby, grupy lub kościoły w swojej służbie ewangelizacyjnej. IBKI nie jest instytucją akredytowaną.

Zalecamy przestudiowanie Biblii, aby sprawdzić prawdziwość informacji zawartych w tych lekcjach lub z jakiegokolwiek innego źródła. „Komentarze” prezentowane na lekcjach Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Biblijnej (IBKI) są opiniami autorów lub kompilatorów. Opinie często pojawiają się w lekcjach audio, wideo i drukowanych, a także w komentarzach biblijnych; oraz w nauczaniu kaznodziejów, duchownych, pastorów, księży i rabinów.

Zawsze powinieneś weryfikować wszystkie komentarze, opinie i nauki zawarte w nich, ponieważ Twoim obowiązkiem jest szukać, poznawać i wykonywać wolę Boga.

Aby sprawdzić prawdziwość jakiegokolwiek nauki, czytaj różne tłumaczenia Biblii oraz zagłądaj do słowników i leksykonów biblijnych, aby poznać znaczenie nieznanych słów i zwrotów. Bądź ostrożny przy definicjach słownikowych, ponieważ słowniki podają znaczenie słów i wyrażeń z języka oryginalnego do bieżącego użycia.

Znaczenie słów i wyrażeń zmienia się z biegiem czasu. Ponadto wiele greckich słów można przetłumaczyć na jedno słowo, co może zniekształcić pierwotne znaczenie.

Pozwól, aby Bóg prowadził cię w studiowaniu Jego świętego Słowa, Biblii.

IBKI udziela zgody na pobieranie i powielanie w całości swoich lekcji w celach niekomercyjnych. Możesz udostępniać, ale nie sprzedawać, zmieniać ani pobierać opłat za książki lub lekcje.

Randolph Dunn, prezydent

Skontaktuj się z nami: [info.IBKI.english@gmail.com](mailto:info.IBKI.english@gmail.com)

Strona internetowa: [thebiblewayonline.com/IBKI-English.html](http://thebiblewayonline.com/IBKI-English.html)

**Biblijne nauki i praktyki od 100 do 1500 rne**  
Randolpha Dunna

**Wstęp**

Wiele niebiblijnych nauk, praktyk i interpretacji ma swoje korzenie w praktykach religii mistycznych i mitologicznych i zostało wprowadzonych około 100 roku naszej ery. W tym badaniu zidentyfikowano niektóre z tych wczesnych nauk i interpretacji. Być może zaobserwowałeś dziś w praktyce różnice w niektórych z nich.

#### **NOTATKA:**

1. Jeśli chrześcijanie nie są pilni w studiowaniu Biblii, ale polegają na kaznodziejach, którzy dokonają ich interpretacji, mogą wierzyć w rzeczy, które brzmią dobrze, ale są prawdziwe tylko częściowo.
2. W ciągu jednego pokolenia błąd może wkraść się do praktyk i przekonań
3. Cytowanie osobistej opinii „ojców Kościoła” na temat prawdy biblijnej w celu udowodnienia własnej wiary nie jest tym samym, co cytowanie Biblii.
4. Nikt nie ma doskonałego zrozumienia przesłania Bożego, nawet jeśli jest gotowy umrzeć za swoją wiarę.
5. Każdy chrześcijanin musi studiować Biblię, kwestionować swoją wiarę lub zrozumienie i być gotowym pójść tam, gdzie zaprowadzi go Boże przesłanie.
6. Wiele współczesnych wierzeń, opinii i doktryn ma swoje korzenie w naukach „ojców Kościoła”. Wielu z nich nie porzuciło wszystkich swoich pogańskich i gnostyckich wierzeń. W rzeczywistości niektórzy studiowali bardzo szczegółowo pisma wcześniejszych „ojców Kościoła”, np. Ignacego z Antiochii, Polikarpa ze Smyrny i Augustyna (być może więcej niż pisma apostołów), tworząc swoje wierzenia.

#### **Zawartość**

1. Pierwszy wiek
2. Ojcowie Kościoła
3. Gnostycyzm
4. Hierarchia Kościoła
5. Średniowiecze

#### **Rozdział 1**

##### **Pierwsze stulecia**

Bóg stworzył człowieka na swoje podobieństwo, prawdopodobnie mając na myśli swoją naturę; czyli miłość, prawda, dobroć, miłosierny, spokojny, cichy, pokorny, sprawiedliwy, święty i przebaczący. Po swoim stworzeniu człowiek żył w Edenie, stworzonym dla niego raj, a wśród innych stworzeń Bożych bez grzechu miał harmonijną relację z Bogiem. Jesteśmy aż za dobrze zaznajomieni z ich grzechem nieposłuszeństwa i jego konsekwencjami. Zostali wypędzeni z raj, i oddzieleni od Boga. (Rodzaju 1-3)

Człowiek pozostanie w tym oddzielonym stanie, dopóki odkupiciel nie zapewni mu przebaczenia i pojednania z Bogiem. Bóg nie opuścił ani nie porzucił człowieka, gdyż w Księdze Rodzaju 4 [po wygnaniu Adama i Ewy z Edenu] widzimy, że zarówno Kain, jak i Able złożyli Bogu ofiary (daniny, dary, prezenty). Ofiara Abela była miła Bogu, podczas gdy ofiara Kaina nie. Bóg nawet rozmawiał z dawcą ofiary niedopuszczalnej.

Z biegiem lat grzech stawał się coraz bardziej powszechny: „I Jehowa widział, że wielka jest niegodziwość człowieka na ziemi i że wszelkie wyobrażenia jego serca są ustawicznie złe. I żałował Jehowa (żałował – ESV, Pan żałował – RSV, zasmucił się – NIV), że stworzył człowieka na ziemi, i zasmuciło go to w sercu.” (Rodzaju 6:5-6 ASV)

Jednakże „Noe był człowiekiem prawym i nienagannym w swoim pokoleniu; Noe chodził z Bogiem”. (Rodzaju 6:9-10). Kilka lat po śmierci Noego narodził się Abraham. Hebrajski pisarz stwierdza: „Przez wiarę Abraham usłuchał wezwania, aby udać się na miejsce, które miał otrzymać w dziedzictwie. I wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie. [...] Wyczekiwał bowiem miasta mającego fundamenty, którego projektantem i budowniczym jest Bóg”. (Hebrajczyków 11:8-10)

Będąc w Kanaanie, na obszarze, który jego potomkowie mieli ostatecznie otrzymać w dziedzictwie, „Anioł (posłaniec – GWT) Pański zawołał z nieba do Abrahama po raz drugi i powiedział: „Przysięgam na siebie, wyrocznia Pana, że ponieważ ty uczyniłeś to, a nie odmówiłeś swojemu jedynemu synowi, z pewnością będę ci błogosławił i sprawię, że twoje potomstwo będzie liczne jak gwiazdy na niebie i jak piasek na brzegu morza. Twoje potomstwo zajmie miasta swoich wrogów i przez twoje potomstwo [potomstwo w liczbie pojedynczej oznacza jedno] wszystkie narody na ziemi będą błogosławione, ponieważ byłeś mi posłuszny”. (Rodzaju 22:15-18). Apostoł Paweł, nawiązując do tej obietnicy, oświadczył: „Przyjrzyjcie się Abrahamowi: ‚Uwierzył Bogu i poczytano mu to za sprawiedliwość’. Zrozum zatem, że ci, którzy wierzą [zaufają Bogu i są posłuszni], są dziećmi Abrahama. Pismo Święte przewidywało, że Bóg usprawiedliwi pogan przez wiarę [w ewangelię] i z wyprzedzeniem ogłosiło ewangelię Abrahamowi: ‚Wszystkie narody będą błogosławione przez ciebie [przez ewangelię]’. Zatem ci, którzy mają wiarę [działanie oparte na wierze], są błogosławieni wraz z Abrahamem, mężem wiary”. (Galatów 3:6-9)

„Nadchodzi czas – wyrocznia Pana – kiedy zawrę nowe przymierze z domem Izraela i domem Judy. Nie będzie podobne do przymierza, które zawarłem z ich przodkami [przymierze dane przez Boga przez Mojżesza], kiedy ująłem ich za rękę, aby wyprowadzić ich z Egiptu... „To jest przymierze, które zawrę z domem Izraela po tym czasie – oznajmia Pan. „Włożę moje prawo w ich umysły i wypiszę je na ich sercach [nie martwych jak kamienne tablice, ale w intelekcie, umyśle i sercu żywej istoty]. Będę ich Bogiem, a oni będą moim ludem. [...] «Odpuszczę im bowiem niegodziwość i nie będę już więcej wspominał ich grzechów»” (Jeremiasz 31:31-34).  
Przebaczenie – cóż za ogromna różnica pomiędzy tymi dwoma przymierzami.

Podstawy pod spełnienie prorocтва Jeremiasza możemy zobaczyć w odpowiedzi Piotra na pytanie, które Jezus zadał swoim najbliższym, swoim apostołom. Za kogo mnie uważasz?

### **Kościół Chrystusowy**

Piotr odpowiedział: «Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego». ... Jezus oświadczył: „na tej skale [fakt, że Jezus był Synem Boga żywego] zbuduję mój Kościół” [zgromadzę sobie zgromadzenie, grono lub grupę posłusznych, ufnych i wiernych naśladowców]. (Mateusza 16:16-18)

Po zdradzie oraz w trakcie swojej ostatniej Paschy lub po niej, Jezus, jako testator, umieścił Swoich apostołów w swoim królestwie. „Jesteście tymi, którzy wspierali mnie w moich próbach. I przekazuję wam królestwo [diatitheemi: NT: Strong's #1303 do oddzielnego umieszczania, rozporządzania, porządkowania, wyznaczania, rozporządzania własnymi sprawami lub czymś, co należy do kogoś przez spadkodawcę], tak jak mój Ojciec nadał je mnie, abyście w moim królestwie

jedli i pili przy moim stole oraz zasiadali na tronach i sędzili dwanaście pokoleń Izraela”. (Łukasz 22:28-30)

Po krótkim czasie, nieco ponad 50 dni, Piotr i pozostali apostołowie oświadczyli: „Niech więc cały Izrael będzie o tym pewien: Bóg uczynił tego Jezusa, którego wy ukrzyżowaliście, zarówno Panem, jak i Chrystusem [mesjaszem]”. Gdy lud to usłyszał, zaniepokoił się i zapytał Piotra oraz innych apostołów: „Bracia, co mamy zrobić?” Piotr odpowiedział: „Nawróćcie się<sup>1</sup> i przyjmą chrzest [zamiast rantizo (posypać), cheo (wylewanie) lub pros-chosis (napełnienie), używa się greckiego słowa baptizo (zanurzyć). Zatem „ochrzcić” oznacza zanurzenie] każdego z was w imię<sup>2</sup> Jezusa Chrystusa [przez władzę] na przebaczenie [odpuszczenie, oczyszczenie] waszych grzechów [tak jak prorokował Jeremiasz]. A Ty otrzymasz dar Ducha Świętego. Obietnica jest dla was i waszych dzieci [Żydów] i dla wszystkich, którzy są daleko [pogan] – dla wszystkich, których Pan, Bóg nasz, powoła [przez ewangelię Chrystusa].” Wielu innymi słowami ich ostrzegał i błagał do nich: „Wybawcie się spośród tego zepsutego [niegodziwego] pokolenia”. Ci, którzy przyjęli jego przesłanie, zostali ochrzczeni (zanurzeni w CJB) i tego dnia dołączyło do nich około trzech tysięcy (Dzieje Apostolskie 2:36-41).

Zatem te około trzy tysiące, które „przyjęły poselstwo i przyjęły chrzest”, zostało dodane do tych, którym Jezus przekazał królestwo – tych, którzy stali przy Nim podczas Jego prób. Zatem widzimy rosnące królestwo, kościoł. [patrz Dzieje Apostolskie 2:27-30]

Misyjna działalność Apostołów, w tym Pawła z Tarsu, rozprzestrzeniła chrześcijaństwo na miasta całego hellenistycznego [greckiego] świata, takie jak Aleksandria i Antiochia, a także do Rzymu, a nawet poza Cesarstwo Rzymskie. Chrześcijanie w dalszym ciągu okazywali szacunek Pismom Hebrajskim, posługując się przekładem Septuaginty, który był powszechnie używany wśród osób mówiących po grecku, lub Targumami, do których dodano niektóre ich własne pisma, wśród osób mówiących po aramejsku.

Chwała i zwycięstwo chrześcijaństwa oraz jego szybkie rozprzestrzenianie się wzbudziły strach i zazdrość wśród przywódców żydowskich. Zaczęli ścigać chrześcijan, podburzać przeciwko nim prosty naród żydowski i oskarżać ich przed władzami rzymskimi, co doprowadziło do prześladowania.

Żydzi chwyтали chrześcijan, wtręcali ich do więzień i zabijali. Pierwszym, który cierpiał z rąk Żydów w Jerozolimie, był Szczepan. Był pierwszym spośród wszystkich torturowanych za głoszenie o Zbawicielu. Żydzi wyrzucili go za miasto i zaczęli go kamienować, aż umarł. Modlił się, mówiąc: „Panie Jezu, przyjmij ducha mego”.<sup>3</sup> a potem ze słowami: „Panie, nie poczytaj im tego grzechu” – umarł.

---

<sup>1</sup>Nto zwykłe uczucie; nie ma w nim niepewności nastrojów i uczuć. Nie jest to prosta zmiana pogody duszy. Jest to wyraźna zmiana skupienia inteligencji; niesie ze sobą ruch woli; krótko mówiąc, jest to rewolucja u podstaw istoty człowieka” (The Pulpit Commentary, t. 18, s. 66, cytowany w REFLECTIONS #515 Al Maxey, 3 stycznia 2012 r.)

<sup>2</sup>Zobacz studium thebiblewayonline.com W imieniu Jezusa

<sup>3</sup>Zapoznaj się z badaniem thebiblewayonline.com Ciało, dusza i duch – dokąd idą po śmierci?

Zabijając Szczepana i wielu innych wiernych, Żydzi w dalszym ciągu nie byli w stanie osłabić wiary w Chrystusa. Wręcz przeciwnie, w ten sposób znacznie przyspieszyli jego rozprzestrzenianie się wśród mieszkańców Jerozolimy. Z powodu prześladowań chrześcijanie rozproszyli się po Judei, Samarii i innych krajach; i wszędzie, gdzie chodzili, głosili o Panu Zbawicielu i Jego nauce. Żadna siła na świecie nie byłaby w stanie powstrzymać zwycięskiego szerzenia się chrześcijaństwa, gdyż wiara w Chrystusa jest prawdziwą wiarą. Nauka Chrystusa jest nauką Bożą. Życie według wiary i nauczania Chrystusa jest życiem prawdziwie świętym, Królestwem Bożym. Ojciec Niebieski umacniał wiernych, Zbawiciel był z nimi i pocieszał ich Duch Święty, Pocieszyciel. Zobacz Dzieje Apostolskie 6; 7; 8:1-2, [4.ortodoxphotos.com/readings/LG/persecution.shtml](http://4.ortodoxphotos.com/readings/LG/persecution.shtml)

„Rozpoczęło się wielkie prześladowanie Kościoła w Jerozolimie i Saul zaczął niszczyć Kościół. Chodził od domu do domu, porywał mężczyzn i kobiety i wtrącał ich do więzienia”. (Dzieje 8:3)

„Mniej więcej w tym czasie król Herod aresztował niektórych członków Kościoła z zamiarem ich prześladowania. Kazał zabić Jakuba, brata Jana, mieczem. Widząc, że podoba się to Żydom, przystąpił do pojmania także Piotra. Stało się to podczas Święta Przaśników. Po aresztowaniu wtrącił go do więzienia i przekazał pod straż czterech oddziałów po czterech żołnierzy każdy. Herod zamierzał wyprowadzić go na publiczny sąd po Święcie Paschy”. (Dzieje 12:1-4 UBG)

Do Listry przybyło kilku Żydów z Antiochii i Ikonium, którzy zjednali sobie tłumy. Ukamienowali Pawła i wywlekli go za miasto, sądząc, że nie żyje. (Dzieje 14:19)

W Filipii „kiedy właściciele niewolnicy zdali sobie sprawę, że stracili nadzieję na zarobienie pieniędzy, pochwycili Pawła i Sylasa i zaciągnęli ich na rynek, aby stanęli przed władzami. Poprowadzili ich przed urzędników i powiedzieli: „Ci ludzie są Żydami i wprawiają w zamieszanie nasze miasto, opowiadając się za zwyczajami, których my, Rzymianie, nie możemy akceptować ani praktykować”. Tłum przyłączył się do ataku na Pawła i Sylasa, a sędziowie nakazali ich rozebrać i pobić. Po surowej chłości wtrącono ich do więzienia i nakazano stróżowi więziennemu, aby ich pilnie strzegł. Otrzymawszy taki rozkaz, umieścił ich w wewnętrznej celi i unieruchomił im nogi w dybach”. (Dzieje 16:19-24)

W Tesalonice „niektórzy Żydzi dali się przekonać i przyłączyli się do Pawła i Sylasa, podobnie jak duża liczba bogobojnych Greków i nieliczne prominentne kobiety. Ale Żydzi byli zazdrośni; więc złapali kilka złych postaci z rynku, utworzyli tłum i rozpoczęli zamieszki w mieście. Pośpieszyli do domu Jazona w poszukiwaniu Pawła i Sylasa, aby wyprowadzić ich do tłumy. Ale gdy ich nie znaleźli, zaciągnęli Jazona i kilku innych braci przed władze miejskie, krzycząc: „Ci ludzie, którzy sprawiali kłopoty na całym świecie, przybyli teraz tutaj i Jazon przyjął ich w swoim domu. Wszyscy przeciwstawiają się dekretom Cezara, twierdząc, że jest inny król, zwany Jezusem. Gdy to usłyszeli, tłum i władze miejskie wpadły w zamieszanie. Potem zmusili Jazona i pozostałych do złożenia kaucji i wypuścili ich”. (Dzieje 17:4-9)

„W Efezie powstało wielkie zamieszanie w związku z Drogą. Złotnik imieniem Demetriusz, który wykonał srebrne kapliczki Artemidy, przyniósł rzemieślnikom niemały interes. Zwołał ich wraz z robotnikami z pokrewnych zawodów i powiedział: „Mężowie, wiecie, że mamy niezłe dochody z tego biznesu. I widzicie i słyszycie, jak ten Paweł przekonał i sprowadził na manowce dużą liczbę

ludzi tutaj w Efezie i praktycznie w całej prowincji Azji Mówi, że bogowie stworzeni przez człowieka w ogóle nie są bogami. Istnieje niebezpieczeństwo, że nasz handel straci nie tylko dobre imię, ale także, że świątynia wielkiej bogini Artemidy zostanie zdyskredytowana. a sama bogini, czczona w całej prowincji Azji i na świecie, zostanie okradziona ze swego boskiego majestatu.” Gdy to usłyszeli, wpadli we wściekłość i zaczęli krzyzczeć: „Wielka jest Artemida Efeska!” Wkrótce w całym mieście zawrzało. Lud pochwycił Gajusza i Arystarcha, towarzyszy podróży Pawła z Macedonii, i jak jeden mąż rzucili się do teatru”. (Dzieje 19:23-29)

Paweł wrócił do Jerozolimy, złożył raport przywódcom kościoła jerozolimskiego i przygotował się do udania się do Świątyni. Kiedy siedem dni [czas potrzebny na oczyszczenie] dobiegło końca, niektórzy Żydzi z prowincji Azji zobaczyli Pawła w świątyni. Podburzyli cały tłum i pochwycili go, krzyżąc: „Mężowie izraelscy, pomóżcie nam! To jest człowiek, który wszędzie naucza wszystkich ludzi przeciwko naszemu ludowi, naszemu prawu i temu miejscu. Poza tym sprowadził Greków na teren świątyni i zbezcześcił to święte miejsce”. (Wcześniej widzieli Trofima z Efezu w mieście z Pawłem i przypuszczali, że Paweł wprowadził go na teren świątyni.) Poruszyło się całe miasto, a ludzie nadbiegli ze wszystkich stron. Pochwyciwszy Pawła, wyciągnęli go ze świątyni i natychmiast zamknięto bramy. Gdy próbowali go zabić, do dowódcy wojsk rzymskich dotarła wieść, że w całym mieście Jerozolimie zawrzało. Natychmiast wziął kilku oficerów i żołnierzy i pobiegł do tłumy. Gdy powstańcy zobaczyli dowódcę i jego żołnierzy, przestali bić Pawła” (Dz 21,27-32).

Paweł zapytał dowódcę, czy mógłby porozmawiać z ludem i stwierdził, że Pan mu powiedział: „Natychmiast opuść Jerozolimę, bo nie przyjmą waszego świadectwa o mnie”. „Panie, odpowiedziałem: ci ludzie wiedzą, że chodziłem od jednej synagogi do drugiej, aby uwięzić i bić wierzących w Ciebie. A kiedy została przelana krew waszego męczennika Szczepana, stałem tam, wyrażając zgodę i strzegąc szat tych, którzy go zabijali. Wtedy Pan powiedział do mnie: „Idź; Wyślę cię daleko, do pogan.” (Dzieje 22:18b-21)

„Tłum słuchał Pawła, dopóki nie powiedział tego. Wtedy podnieśli głosy i krzyczeli: «Uwolnicie go z ziemi! Nie nadaje się do życia! A gdy krzyczeli, zrzucali płaszcze i wzbijali kurz, dowódca kazał zaprowadzić Pawła do koszar. Rozkazał aby go wychłostano i przesłuchano, żeby się dowiedzieli, dlaczego lud tak na niego wrzeszczy. A gdy go wyciągali, żeby go biczować, Paweł zapytał stojącego tam setnika: Czy wolno wam biczować obywatela rzymskiego, który Czy nawet nie został uznany za winnego?»” (Dzieje 22:22-25)

„Następnego dnia, chcąc się dowiedzieć dokładnie, dlaczego Paweł był oskarżany przez Żydów, zwolnił go i nakazał zgromadzić się arcykapłanom i całemu Sanhedrynowi. Następnie przyprowadził Pawła i kazał mu stanąć przed nimi. Paweł spojrzał prosto na Sanhedryn i powiedział: „Bracia moi, z całym sumieniem wypełniłem swój obowiązek wobec Boga aż do dnia dzisiejszego”. Wtedy arcykapłan Ananiasz rozkazał stojącym obok Pawła uderzyć go w usta”. (Dzieje 22:30-23:2)

„Następnego ranka Żydzi utworzyli spisek i związali się przysięgą, że nie będą jeść i pić, dopóki nie zabiją Pawła. W spisek zaangażowanych było ponad czterdziestu mężczyzn. Poszli do arcykapłanów i starszych i powiedzieli: «Złożyliśmy uroczystą przysięgę, że nie będziemy nic jeść, dopóki nie zabijemy Pawła. A zatem ty i Sanhedryn zwracacie się do dowódcy, aby

sprowadził go przed siebie pod pretekstem chęci uzyskania dokładniejszych informacji w jego sprawie. Jesteśmy gotowi go zabić, zanim tu dotrze.” (Dzieje 23:12-15)

### **Paweł i Piotr ostrzegają przed fałszywymi nauczycielami i odstępstwem**

„W dniach ostatnich nastaną straszne czasy. Ludzie [chrześcijanie] będą rozmiłowani w samych sobie, rozmiłowani w pieniądzech, pyszni, pyszni, obelżywi, nieposłuszni rodzicom, niewdzięczni, bezbożni, bez miłości, nieprzebaczący, oszczerczy, niepowściągliwi, brutalni, nie miłujący dobra, zdradzieccy, lekkomyślni, zarozumiali, miłujący raczej przyjemności niż Boga – mający formę pobożności [zewnątrzny wygląd, ale nie rzeczywisty], ale zaprzeczający jej mocy. Nie miejcie z nimi nic wspólnego. (2 Tymoteusza 3:1-5)

Paweł radzi Tymoteuszowi: „Głoś Słowo; bądź przygotowany w sezonie i poza sezonem; poprawiaj, karć i zachęcaj – z wielką cierpliwością i uważnym pouczeniem. Przyjdzie bowiem czas, kiedy ludzie nie będą znosić zdrowej nauki. Zamiast tego, zgodnie ze swoimi pragnieniami, zgromadzą wokół siebie wielką liczbę nauczycieli, aby powiedzieć to, co chcą usłyszeć ich śwędzące uszy. Odwrócą uszy od prawdy i zwrócą się ku mitom [rzeczom wymyślonym przez człowieka; tj. nie od Boga]”. (2 Tymoteusza 4:2-4)

„Ale byli też fałszywi prorocy [nauczyciele] wśród ludu [Izraelitów], tak jak będą fałszywi nauczyciele wśród was [chrześcijan]. Potajemnie wprowadzą niszczycielskie herezje, wypierając się nawet suwerennego Pana, który ich kupił – sprowadzając na siebie szybką zagładę. Wielu pójdzie ich haniebną drogą i skompromituje drogę prawdy. W swojej chciwości ci nauczyciele będą cię wykorzystywać wymyślonymi przez siebie historiami. Od dawna wisi nad nimi potępienie, a ich zagłada nie śpi”. (2 Piotra 2:1-3)

### **Nero spala Rzym 67 r**

Wydaje się, że pierwsze prześladowania Kościoła przez Rzymian miały miejsce w roku 67, [rok po buncie Żydów w Judei przeciwko Rzymowi] za Nerona, szóstego cesarza Rzymu. Monarcha ten panował przez pięć lat, ciesząc się niezłą chwałą, ale potem ustąpił miejsca największej ekstrawagancji i najstraszniejszemu barbarzyństwu. Wśród innych diabelskich kaprysów rozkazał podpalić Rzym, co wykonali jego oficerowie, strażnicy i służba. Podczas gdy miasto cesarskie stało w płomieniach, wszedł na wieżę Makaenas, zagrał na harfie, zaśpiewał pieśń o spaleniu Troi i otwarcie oświadczył, że „chciał zniszczyć wszystko przed swoją śmiercią”. Oprócz stosu szlacheckiego, zwanego Cyrkiem, zniszczono wiele innych pałaców i domów; kilka tysięcy zginęło w płomieniach, uduśiło się w dymie lub zostało pochowanych pod ruinami.

[jesus-is-savior.com/Books, Tracts & Preaching/Printed Books/FBOM/fbom-chap\\_02.htm](http://jesus-is-savior.com/Books, Tracts & Preaching/Printed Books/FBOM/fbom-chap_02.htm) [Z Księgi męczenników Foxe'a, rozdział 2

Tacyt, krytyk Nerona, napisał: „Jednak żaden ludzki wysiłek, żadna książęca hojność ani ofiary składane bogom nie byłyby w stanie sprawić, że zniknie ta niesławna pogłoska, jakoby Neron w jakiś sposób rozkazał rozpalić ogień. Dlatego też, chcąc zdementować tę pogłoskę, Neron fałszywie oskarżył i wydał najbardziej wyrafinowane kary na ludzi zwanych chrześcijanami, słynących ze swoich obrzydliwości. Pomysłodawca imienia, Chrystus, został stracony jako przestępca przez prokuratora Poncjusza Piłata za panowania Tyberiusza; i choć stłumiony, ten niszczycielski przesąd wybuchł ponownie, nie tylko w Judei, która była źródłem tego zła, ale także w mieście Rzym, do którego zlewa się wszystko, co okropne i haniebne, i jest celebrowane.

Dlatego najpierw łapano tych, którzy przyznali się do wiary, a następnie, na podstawie dostarczonych przez nich informacji, skazano ogromną rzeszę nie tyle za zbrodnię spalenia miasta, ile za nienawiść do rodzaju ludzkiego. A ginąc, robiono z nich dodatkowo sport: zabijały je psy, przyczepiając do nich skóry zwierząt, albo przybijano je do krzyży, albo podpalano, a gdy przeminął dzień, używano ich jako lamp nocnych. Nero przeznaczył na to widowisko własne ogrody i przeprowadził zabawę cyrkową, w zwyczaju woźnicy mieszającego się z plebem lub jeżdżącego po torze wyścigowym. Choć byli ewidentnie winni i zasłużyli na uczynienie ich najnowszym przykładem konsekwencji przestępstwa, ludzie zaczęli współczuć tym cierpiącym, ponieważ zostali pochłonięci nie dla dobra publicznego, ale z powodu zawziętości jednego człowieka.

[wsu.edu/wldciv/world\\_civ\\_reader/world\\_civ\\_reader\\_1/tacitus](http://wsu.edu/wldciv/world_civ_reader/world_civ_reader_1/tacitus) [Przetłumaczone przez Richarda Hookera]

### **Świątynia zniszczona**

W roku 70 n.e. Tytus, późniejszy cesarz, wraz z Legionem Rzymskim zbudowali mur oblężniczy wokół Jerozolimy. Jednak zeloci nie czekali, lecz zaatakowali, powodując odwrót Legionu Rzymskiego. Chrześcijanie pamiętający wypowiedzi Jezusa zapisane w 24 rozdziale Ewangelii Mateusza uciekli w góry. Świątynia została zniszczona, a ofiary ze zwierząt przestały być częścią kultu żydowskiego. w ok. 135 Żydów otrzymało zakaz wstępu do przemianowanego miasta po Powstanie Bar Kochby. Po tym czasie, wcześniej Historyk Kościoła Euzebiusz z Cezarei odnotowuje, że etnicznie żydowscy przywódcy kościoła w Jerozolimie (dosłownie te „zobrzezanie,„) został zastąpiony przez przywództwo pogańskie.<sup>[3]</sup> Większość ludności chrześcijańskiej opuściła miasto.

### **Chrystus za pośrednictwem Jana ostrzega zbory w Azji Mniejszej**

Nadchodzą prześladowania, niektórzy umrą, a inni odpadną. „Antychryst (ci, którzy zaprzeczają, że Jezus jest Chrystusem, Synem Bożym, Namaszczoneym) nadchodzi, nawet teraz przybyło wielu antychrystów... Taki człowiek jest antychrystem – wypiera się Ojca i Syna”. (1 Jana 2:18, 22)

**Efez**,...A jednak mam ci to za złe: porzuciłeś swoją pierwszą miłość. Pamiętaj, z jakiej wysokości spadłeś! Pokutujcie [zmieńcie swoje postępowanie] i róbcie to, co robiliście na początku. Jeśli się nie nawrócicie, przyjdę do was i usunę wasz świecznik z jego miejsca. Ale masz to na swoją korzyść: nienawidzisz praktyk nikolaitów, których ja też nienawidzę”. (Objawienie 2:4-5)

**Smyrna**,...Nie bójcie się tego, co będziecie cierpieć. Mówię Ci; diabeł wtrąci niektórych z was do więzienia, aby was wypróbować i przez dziesięć dni będziecie cierpieć prześladowanie. Bądź wierny aż do śmierci, a dam ci koronę życia”. (Objawienie 2:10)

**Pergamon**,...Wiem, gdzie mieszkasz – gdzie szatan ma swój tron. Jednak pozostajesz wierny mojemu imieniu. Nie wyrzekłeś się wiary we mnie. ... Niemniej jednak mam kilka rzeczy przeciwko tobie: masz tam ludzi [„chrześcijan” w ich zgromadzeniu], którzy trzymają się nauk Balaama. [...] Podobnie są i tacy, którzy trzymają się nauki nikolaitów. Dlatego pokutujcie! W przeciwnym razie wkrótce przyjdę do ciebie i będę z nimi walczył mieczem moich ust”. (Objawienie 2:13, 14, 16)

**Tiatyra**,...Mimo to mam coś przeciwko tobie: Tolerujesz tę kobietę Izebel, która nazywa siebie prorokinią. Swoimi naukami zwodzi moje sługi w stronę niemoralności i spożywania

pokarmów składanych w ofierze bożkom. Dałem jej czas, aby odpokutowała za swą niemoralność, lecz ona nie chce”. (Objawienie 2:20-21)

#### Praktyki nikolaitów

Najwyraźniej byli bardzo podobni do Balaamitów ze Starego Testamentu, dopuszczali się rozpusty (rozpusty) i jedli mięso ofiarowane bożkom [prawdopodobnie w ramach oddawania im czci]. W Obj. 2:14-15 Pan wyraźnie wyjaśnia to powiązanie: „Są tam tacy, którzy trzymają się nauki Balaama, który uczył Balaka, aby kładł przeszkodę przed synami Izraela, aby jadł rzeczy ofiarowane bożkom [jak kultu] i dopuszczać się rozpusty. Są też tacy, którzy podobnie trzymają się nauki nikolaitów”. <http://www.zianet.com/maxey/reflx73.htm>

#### Nauczanie nikolaitów (Objawienie 2:15)

Najwyraźniej niewiele różniło się to w zasadzie od nauk Balaama, choć pozornie prezentowanych było przez inną grupę heretyków. Niektórzy łączyliby nikolaitów z Balaamitami ze względu na podobną etymologię greckiego imienia Mikołaj i semickiego imienia Balaam. Wydaje się to jednak fantazyjne, ponieważ w wersety 14-15 wydaje się, że te dwa słowa są zróżnicowane. [thebiblewayonline.com/revelation](http://thebiblewayonline.com/revelation), autor: Cecil N. Wright

#### Nauczanie Balaama (2:14)

Starożytny prorok Balaam poradził pogańskiemu królowi Balakowi, w jaki sposób może sprawić, że Bóg przeklnie Izraelitów, których Balak się bał, ale których Balaam nie był w stanie przekląć w jego imieniu. Wspomina o nich Mojżesz w Liczb 31:15-16, mówiąc o wydarzeniu opisanym w rozdziale 25, w wyniku którego Pan zesłał plagę, która spowodowała śmierć 24 000 osób. Żydowski historyk Józef Flawiusz w swoich „Starożytnościach Żydów”, księga IV, rozdział VI, paragrafy 6-12, szczegółowo omawia szczegóły, które spłynęły do jego czasów, co odpowiada skróconemu opisowi podanemu przez Chrystusa w jego liście do Pergamonu. Był to kompromis z pogaństwem w zakresie kultu i moralności. [thebiblewayonline.com/revelation](http://thebiblewayonline.com/revelation), autor: Cecil N. Wright

#### Niewiasta Izebel (Objawienie 2:20)

Większość rękopisów przedstawia „tą” kobietę, ale w kilku pojawia się „twoja” kobieta. Niektórzy przypuszczają, że jest ona żoną tego, którego nazywa się „aniołem” Kościoła, ponieważ słowo sou (twoje) występuje w liczbie pojedynczej. Jednak konsensus badaczy tekstu faworyzuje dziesięć (the) jako oryginalne odczytanie. Tutaj Izebel jest ewidentnie symbolicznym imieniem jakiejś prominentnej kobiety w kościele w Tiatyrze, trochę podobnej do niegodziwej żony króla Achaba, która dopuściła się „rozpusty” i „czarów” (1 Król. 16:31; 2 Król. 9:22), propagowanie kultu Baala i dążenie do wypędzenia czcicieli Boga z Izraela. Izebel z Tiatyry szerzyła wśród chrześcijan zarówno bałwochwalcze, jak i rozwiązłe praktyki. [thebiblewayonline.com/revelation](http://thebiblewayonline.com/revelation) — Cecil N. Wright

Kiedy później zbadamy umysły Greków i Żydów, praktyki te będą mogły być lepiej zrozumiane.

**Sardes**,...To są słowa Tego, który dzierży siedem duchów Bożych i siedem gwiazd. Znam twoje czyny; masz reputację osoby żywej, ale jesteś martwy. Budzić się! Umocnij tego, co

pozostało i ma umrzeć, bo nie uznałem, że twoje dzieła są kompletne w oczach mojego Boga”.  
(Objawienie 3:1-2)

**Filadelfia**,... Skoro zachowaliście mój nakaz, abyście byli cierpliwi, przeto i ja was zachowam w godzinie próby, która przyjdzie na cały świat, aby doświadczyć mieszkańców ziemi”.  
(Objawienie 3:10)

**Laodycea**,... Znam twoje czyny, że nie jesteś ani zimny, ani gorący. Chciałbym, żebyś był albo jednym, albo drugim! A tak, ponieważ jesteś letni – ani gorący, ani zimny – zamierzam cię wyrzucić z moich ust. [...] „Bądźcie więc gorliwi i pokutujcie. Oto jestem! Stoję u drzwi i pukam. Jeśli ktoś usłyszy mój głos i drzwi otworzy, wejdę i będę z nim wieczerzał, a on ze mną”. (Objawienie 3: 15-16; 19-20)

Stan kościołów w Azji Mniejszej wyraźnie pokazuje, że nie tylko poszczególni chrześcijanie, ale całe zgromadzenia mogą zbroczyć z drogi i porzucić Chrystusa, Jego nauki i Jego zbawczą łaskę. Jeśli nie pokutują i nie powrócą do Niego, zostaną zgubieni; tj. usunąć ich świecznik.

**Notatka:** Wierni chrześcijanie wciąż gromadzą się pośród prześladowań.

### **Prześladowanie Trajana 108 r**

Podczas trzeciego prześladowania Pliniusz II, człowiek uczony i sławny, widząc żalostną rzeź chrześcijan i zlitowany nad tym, napisał do Trajana, zaświadczać mu, że codziennie zabijano ich wiele tysięcy, z których nikt nic nie zrobił sprzeczne z prawami rzymskimi, godnymi prześladowania. „Cała relacja, jaką złożyli na temat swojej zbrodni lub błędu (jakkolwiek by to nazwać) sprowadzała się tylko do tego, że w określonym dniu byli przyzwyczajeni do spotykania się przed świtem i wspólnego powtarzania ustalonej formy modlitwy do Chrystusa jako Boga i zobowiązywać się do popełniania niegodziwości, a wręcz przeciwnie, do nie popełniania nigdy kradzieży, rabunku ani cudzołóstwa, nigdy nie fałszowania swoich słów i nigdy nikogo nie oszukiwali, po czym było to w ich zwyczaju rozstać się i zebrać ponownie, aby spożyć wspólny nieszkodliwy posiłek”.

### **Kalendarium Kościoła ustanowionego przez Chrystusa**

- Chrystus przekazał królestwo swoim apostołom
  - Zostało do nich dodanych trzy tysiące w dniu Pięćdziesiątnicy – 33 r. n.e
  - Szczepan zginął śmiercią męczeńską i rozpoczęły się prześladowania Żydów – 35 lat?
- OGŁOSZENIE
- Paweł wysłany do Rzymu jako więzień
  - Rzym spłonął i rozpoczęły się prześladowania Rzymian – 64 r. n.e
  - Śmierć Pawła - 64 -65 n.e
  - Zniszczenie świątyni jerozolimskiej – 70 r. n.e
  - Jan uwięziony na Patmos ze względu na Chrystusa
  - Śmierć Jana – ok. 100 r. n.e

Wiek apostołowski zakończył się wraz z rozprzestrzenieniem się Chrystusowego orędzia o odkupieniu w całym Cesarstwie Rzymskim. Rozpoczyna się nowa era.

### **Wczesne chrześcijaństwo**

W drugim wieku [100-200 n.e.] chrześcijaństwo rozprzestrzeniło się dalej łacina-mówiąca zachodnia część Imperium Rzymskie. Znani przywódcy i pisarze tamtych czasów to m.in. Polikarp z Smyrna, Ignacy z Antiochii,<sup>[41]</sup> Klemens Rzymski, Justyn Męczennik, Ireneusz z Lyon<sup>[41]</sup>.

W trzecim wieku [200-300 n.e.] liczebność chrześcijaństwa uległa dalszemu wzrostowi (Robina Lane'a Foxa sugeruje, że w roku 250 chrześcijanie stanowili około 2% imperium<sup>[41]</sup>). Nauczyciele tego okresu, m.in. Orygenes z Aleksandrii, Tertulian z Północnej Afryki, wyrażone w swoich pismach doktryny takie jak The Trójca, Antoni Wielki i inne ustalone Chrześcijański monastycyzm [dotyczący klasztorów] i Grzegorz Oświeciiciel był odpowiedzialny za Armeniastaję się pierwszym oficjalnie chrześcijańskim krajem. Śledząc konwersję Konstantyna Wielkiego (tuż przed Bitwą o most Mulwijski w 312), Imperium Rzymskie tolerowało chrześcijaństwo z Edyktu mediolańskiego w 313 r., co doprowadziło później do przyjęcia chrześcijaństwa jako Religii państwowej [Kościół rzymskokatolicki, a nie rzymskokatolicki] na mocy prawa, a nie przez konwersję w 380 r. Teodozjusz I i powstanie chrześcijaństwa w Imperium Bizantyjskim. [pl.wikipedia.org/wiki/Wczesne\\_chrześcijaństwo](http://pl.wikipedia.org/wiki/Wczesne_chrześcijaństwo)

Przez 280 lat chrześcijaństwo było zakazane przez Cesarstwo Rzymskie. Przeprowadził także dziesięć prześladowań, ale w tym czasie nadal się rozwijał.

#### Dioklecjan 302 r

Prześladowania Dioklecjana w latach 303–311 były ostatnimi i najpoważniejszymi prześladowaniami chrześcijan w Imperium Rzymskim. Znane również jako „Wielkie Prześladowania”, kluczowym wczesnym wydarzeniem było wydanie w 303 r. serii edyktów przez cesarza Dioklecjana i jego koledzy Maksymian, Galeriusz, i Konstancjusz [Ojciec Konstantyna]. Edykty te znosiły prawa chrześcijan i wymagały od nich przestrzegania pogańskich rytuałów. Późniejsze edykty wymierzone w duchowieństwo wymagały powszechnego udziału w rytuałach ofiarnych, nakazując wszystkim mieszkańcom składanie ofiar pogańskich. Prześladowania w całym imperium różniły się intensywnością i czasem trwania.

[pl.wikipedia.org/wiki/Dioklecjan\\_Persecution](http://pl.wikipedia.org/wiki/Dioklecjan_Persecution)

Edykty Dioklecjana nakazały zniszczenie pism chrześcijańskich i miejsc kultu w całym Cesarstwie oraz zabraniały chrześcijanom gromadzenia się w celu oddawania czci. Później każdego znanego chrześcijanina zabijano w okrutny sposób. Wkrótce po śmierci Dioklecjana prześladowania chrześcijan przez Cesarstwo Rzymskie zakończyły się, gdy po jego „nawróceniu” cesarz rzymski Konstantyn „zalegalizował” chrześcijaństwo na mocy edyktu mediolańskiego w roku 313.

Później, w roku 325, Konstantyn zwołał Sobór Nicejski, próbując zjednoczyć imperium za pomocą religii państwowej. Konstantyn wyobrażał sobie chrześcijaństwo jako religię państwową, która może zjednoczyć Cesarstwo Rzymskie, które w tamtym czasie zaczynało się fragmentaryzować i dzielić. Konstantyn odmówił pełnego przyjęcia wiary chrześcijańskiej i kontynuował wiele swoich pogańskich wierzeń i praktyk, dlatego kościół promowany przez Konstantyna był mieszanką chrześcijaństwa i pogaństwa rzymskiego. „On (Konstantyn) zachował stanowisko głównego kapłana pogańskiej religii państwowej”.

Wieczne Królestwo, FW Mattox, s. 23. 127

Choć mogło się to wydawać pozytywnym postępowaniem w nauczaniu przesłania Chrystusa o pojednaniu i odkupieniu, rezultaty nie były pozytywne. Natychmiast osiągnął ekspansywny wpływ na wszystkich poziomach rządu cesarskiego.

Konstantyn odkrył, że skoro Cesarstwo Rzymskie jest tak rozległe, ekspansywne i różnorodne – nie wszyscy zgodziliby się porzucić swoje przekonania religijne i zamiast tego przyjąć chrześcijaństwo. Zatem Konstantyn pozwolił, a nawet promował „chrystianizację” wierzeń pogańskich. Całkowicie pogańskie i całkowicie niebiblijne wierzenia otrzymały nową „chrześcijańską” tożsamość, mieszając się z naukami i praktykami zmienionego kościoła. Oto kilka wyraźnych przykładów:

#### (1) Henoteizm lub wielu bogów

Większość cesarzy rzymskich (i obywateli) była henoteistami. Henoteista to ktoś, kto wierzy w istnienie wielu bogów, ale skupia się przede wszystkim na jednym konkretnym bogu lub uważa jednego konkretnego boga za najwyższego nad innymi bogami. Na przykład rzymski bóg Jowisz był zwierzchnikiem rzymskiego panteonu bogów; np. bóg miłości, bóg pokoju, bóg wojny, bóg siły, bóg mądrości itp. Ci rzymscy bogowie zostali zastąpieni świętymi, którzy sprawowali władzę nad każdą z nich oraz wieloma innymi kategoriami a rzymskiego boga charakterystycznego dla miasta zastąpiono „świętym patronem” miasta.

#### (2) Bogini Matka

Kult Izydy, egipska religia-bogini-matka, został wchłonięty przez chrześcijaństwo poprzez zastąpienie Izydy Marią. Wiele tytułów używanych w odniesieniu do Izydy, takich jak „Królowa Niebios”, „Matka Boża” i „theotokos” (Nosicielka Boga), było przypisanych do Marii. Marii powierzono w wierze chrześcijańskiej wzniosłą rolę, znacznie wykraczającą poza to, co przypisuje jej Biblia, aby przyciągnąć wyznawców Izydy do wiary, której w innym przypadku by nie przyjęli. Wiele świątyń Izydy zostało faktycznie przekształconych w świątynie poświęcone Marii. Pierwsze wyraźne wskazówki na temat tego, co miało stać się mariologią katolicką, pojawiają się w pismach Orygenesesa (185-254), który mieszkał w Aleksandrii w Egipcie, która była centralnym punktem kultu Izydy.

#### (3) Posiłek ofiarny

Mitraizm był religią panującą w Cesarstwie Rzymskim od I do V wieku naszej ery. Była bardzo popularna wśród Rzymian, zwłaszcza wśród rzymskich żołnierzy, i prawdopodobnie była religią kilku rzymskich cesarzy. Chociaż mitraizmowi nigdy nie nadano statusu „oficjalnego” w Cesarstwie Rzymskim, był on de facto religią oficjalną do czasu, gdy Konstantyn i kolejni cesarze rzymscy zastąpili mitraizm chrześcijaństwem. Jedną z kluczowych cech mitraizmu był posiłek ofiarny, który polegał na jedzeniu mięsa i picciu krwi byka. Mitra, bóg mitraizmu, był „obecny” w ciele i krwi byka, a skonsumowany zapewniał zbawienie tym, którzy spożywali posiłek ofiarny (teofagia, jedzenie własnego boga). Mitraizm miał także siedem „sakramentów”, co sprawiało, że podobieństw między mitraizmem a katolicyzmem było zbyt wiele, aby je zignorować. Konstantyn i jego następcy znaleźli łatwy substytut posiłku ofiarnego mitraizmu w koncepcji Wieczerzy Pańskiej / Komunii chrześcijańskiej. Niestety, niektórzy pierwsi chrześcijanie zaczęli już wiązać mistycyzm z Wieczerzą Pańską, odrzucając biblijną koncepcję prostej i pełnej czci pamięci o śmierci i przelanej krwi Chrystusa. Romanizacja Wieczerzy Pańskiej doprowadziła do

całkowitego przejścia do ofiarnego spożycia Jezusa Chrystusa [przeistoczenia], znanego obecnie jako katolicka Msza / Eucharystia.

#### (4) Najwyższy Przywódca Religijny

Supremacja biskupa rzymskiego powstała przy wsparciu cesarzy rzymskich. Ponieważ miasto Rzym było centrum rządowym Cesarstwa Rzymskiego, a rzymscy cesarze mieszkali w Rzymie, miasto Rzym zyskało na znaczeniu we wszystkich aspektach życia. Konstantyn i jego następcy udzielili poparcia biskupowi Rzymu jako najwyższemu władcy jego kościoła państwowego, wierząc, że dla jedności Cesarstwa Rzymskiego najlepiej będzie, jeśli rząd i religia państwowa będą skupione w tym samym miejscu. Podczas gdy większość innych biskupów [w tym biskup Konstantynopola] i chrześcijan sprzeciwiała się idei, że biskup rzymski jest najwyższym, biskup rzymski ostatecznie osiągnął supremację dzięki potędze i wpływowi rzymskich cesarzy. Kiedy Cesarstwo Rzymskie upadło, biskup rzymski przyjął tytuł, który wcześniej należał do rzymskiego cesarza Konstantyna – Pontificus Maximus, [co oznacza arcykapłan – ale pierwotnie był to najwyższy urząd w państwie politeistyczny starożytna religia rzymska {w czasach przed Chrystusem}]. [ccel.org/s/schaff/history/3\\_ch01.htm](http://ccel.org/s/schaff/history/3_ch01.htm)

Można by podać dużo więcej przykładów. Te cztery powinny wystarczyć do wykazania prawdziwego pochodzenia Kościoła katolickiego. Oczywiście Kościół rzymskokatolicki zaprzecza pogańskiemu pochodzeniu swoich wierzeń i praktyk. Kościół katolicki ukrywa swoje pogańskie wierzenia pod warstwami skomplikowanej teologii. Kościół katolicki pod maską „tradycji kościelnej” usprawiedliwia i zaprzecza swemu pogańskiemu pochodzeniu. Uznając, że wiele jego wierzeń i praktyk jest całkowicie obcych Pismu Świętemu, Kościół katolicki jest zmuszony zaprzeczyć autorytetowi i wystarczalności Pisma Świętego.

Początkiem Kościoła katolickiego jest tragiczny kompromis chrześcijaństwa z otaczającymi go religiami pogańskimi. Zamiast głosić Ewangelię i nawracać pogan, Kościół państwowy po prostu „chrystianizował” religie pogańskie i „spoganizował” chrześcijaństwo. Tak, zacierając i zacierając różnice, Kościół katolicki stał się atrakcyjny dla ludu Cesarstwa Rzymskiego, stając się na wieki najwyższą religią w świecie rzymskim. Dlatego ostrzeżenia i proroctwa Pawła i Piotra spełniły się w najbardziej dominującej i zmienionej formie chrześcijaństwa. [GotQuestions.org](http://GotQuestions.org)

Kiedy wierzący w Biblię chrześcijanie oddzielili się od Kościoła rzymskiego, który uważali za odstępcę, stanowili ogromne potencjalne zagrożenie dla nowej oficjalnej religii imperialnej. W kolejnych stuleciach wprowadzono prześladowania o różnym stopniu dotkliwości.

Po epoce wczesnochrześcijańskiej rozpoczęła się nowa, złowieszcza era. Średniowiecze, jak sama nazwa wskazuje, jest okresem, który oddziela czasy starożytne od nowożytnych i łączy je, kontynuując jedno i przygotowując się na drugie. Stanowi przejście od cywilizacji grecko-rzymskiej do cywilizacji rzymsko-germańskiej, która stopniowo wyrosła z chaosu barbarzyństwa.

Z politycznego punktu widzenia wiek średni datuje się na okres wielkiej migracji narodów i upadku zachodniego imperium rzymskiego w V wieku [Rzym upadł w 476 r. w wyniku najazdów germańskich]; lecz dla historii Kościoła zaczyna się ona od Grzegorza Wielkiego, ostatniego z ojców i pierwszego z papieży, pod koniec VI wieku.

[ccel.org/s/schaff/history/4\\_ch01.htm](http://ccel.org/s/schaff/history/4_ch01.htm)

Grzegorz Wielki służył tuż przed i po roku 600 n.e. (590-604). Grzegorza można uznać za pierwszego papieża. ... jako pierwszy był 1) biskupem Rzymu, 2) metropolitą (na terytorium Rzymu) i 3) patriarchą (Włoch, dla całego Zachodu).

Instytut Badań Teologicznych w Ankerberg Strona 5 [ankerberg.com/Articles/\\_PDFArchives/roman-catholicism/RC3W1104.pdf](http://ankerberg.com/Articles/_PDFArchives/roman-catholicism/RC3W1104.pdf)©

Zanim przyjrzymy się niektórym wierzeniom i naukom tych „przywódców wczesnego kościoła”, dysponujących bardzo ograniczonymi zasobami, ale pragnących poznać wolę Bożą, powinniśmy skorzystać z badania różnych perspektyw na temat człowieka i Boga (lub bogów) w języku hebrajskim i Ludy hellenistyczne (nie-Żydów lub pogan).

Helleniści, według myślenia greckiego, świat miał wielu bogów.

1. Prawie wszystko istniało w Bogu – wojna, miłość, deszcz płodności; itp.
2. Wizerunki ich bogów i bogini były podobne do mężczyzn i kobiet.
3. Miały cechy ludzkie, tj. miłość, nienawiść, napady wściekłości i chęć zemsty, były niespójne i kapryśne.
4. Ich bogowie nie oferowali żadnych wskazówek ani zasad moralnego lub etycznego postępowania.

Helleniści podzielili człowieka na dwie części: duszę i ciało. W tym podwójnym systemie dusza nie zajmowała się ciałem, a ciało nie miało nic wspólnego z duszą. Innymi słowy, działania człowieka i jego myśli, intelekt, nie były ze sobą powiązane. Zatem czyny dokonywane w ciele nie miały nic wspólnego z jego zbawieniem. To, co wiedział i o czym myślał, decydowało o zbawieniu; stąd wiedza lub gnostycyzm.<sup>4</sup> Odwrotnie było w przypadku narodu hebrajskiego, gdzie ciało i dusza były ze sobą powiązane, a działania ciała wpływały na przyszłość duszy. Być może zrozumienie różnicy w sposobie myślenia pomiędzy Grekiem a Żydem pomoże w zrozumieniu listów Pawła.

Helleniści gnostycy nauczali, że psychika, czyli dusza, jest święta, podczas gdy ciało, czyli ciało, jest z natury złe. Dla gnostyków zbawienie nie wynikało z wiary czy uczynków, gdyż były złe, ale z wiedzy, czyli Logosu (wiedzy ostatecznej), który nie miał żadnego interesu w ciele, które było całkowicie złe.

Ponieważ ciało lub ciało było złe lub światowe, bez żadnych zasad moralności i bez związku z wiecznością lub zbawieniem, normą była etyka sytuacyjna. Dopuszczalne były wszelkie odpusty, małżeństwo traktowane było z pogardą. Prostyucję i homoseksualizm akceptowano bez zastrzeżeń, wręcz otwarcie praktykowano w świątyniach swoich bogów.

Jednak w sercu greckiej kultury znajdowało się uwielbienie. Kolosea budowano, aby tłumy mogły się gromadzić [aby oddawać cześć], aby ubóstwiać i oddawać cześć swoim bogom, próbując zyskać ich przychyłność. [Daję ci to, abys ty dał mi – quid pro quo] Śpiewanie, granie i taniec nago do bogów było uwielbieniem i jednoczyło ludzi. W greckiej koncepcji duszy kult, zbawienie lub wieczność były stanem umysłu, w którym ważna była wiedza i intelekt.<sup>5</sup> Dobre uczynki były niepotrzebne, bo to, co działo się z ciałem, było nieistotne. Koncepcja ta istnieje nawet dzisiaj,

---

<sup>4</sup>Zobacz [thebiblewayonline.com](http://thebiblewayonline.com) – Gnostycyzm

<sup>5</sup>Odwiedź [thebiblewayonline.com](http://thebiblewayonline.com) – Ciało, Dusza i Duch

kiedy ludzie zbierają się w niedzielę na nabożeństwo, ignorując swoje działania z poprzedniego tygodnia.

Ta grecka podwójna koncepcja duszy i ciała była obca Żydom, którzy patrzyli na człowieka jako na całość, gdzie ciało i dusza były ze sobą powiązane. Ich [żydowski i chrześcijański naśladowcy Jehowy Boga] wielbienie, gdy nie odeszli od Boga, było aktem ciągłym, nieograniczonym do ustalonych godzin, z wyjątkiem specjalnych dni. Służba Bogu nie była postrzegana jako świecka, a oddawanie czci za religijne. To był ten sam czyn. Dla Żyda wszystko było teologiczne. Bóg nie pracował na pół etatu; tj. nie oddziela się pracy od religii.

Na tym tle różnicy w sposobie myślenia Greków (pogan) i hebrajczyków (Żydów) oraz faktu, że wielu pogan zwracało się do Chrystusa, a wielu Żydów wracało do judaizmu [co mogłoby prawdopodobnie wyjaśniać cel Listu do Hebrajczyków], wydaje się, że powinno być łatwiej dostrzec, jak myślenie greckie wpłynęło na pisma „ojców Kościoła”. Zaadaptowano z języka hebrajskiego kontra umysł grecki, autorstwa Brada Scotta [wildbranch.org/Gkhebel/index.html](http://wildbranch.org/Gkhebel/index.html) --2-10-2007

## Rozdział 2

### Ojcowie Kościoła

Poniżej znajduje się bliższe spojrzenie na nauki, praktyki i interpretacje „ojców Kościoła” z lat 100–476 n.e. Chociaż ci ludzie nie byli natchnieni przez Boga, jak często wyraźnie widać w ich pismach, niemniej jednak są cennym źródłem informacji i spostrzeżeń dotyczących historii i praktyk wczesnego kościoła [które mogły, ale nie musiały być zgodne z naukami św. Chrystus i apostołowie].

Na podstawie [www.zianet.com/maxey/reflx73.htm](http://www.zianet.com/maxey/reflx73.htm)

#### Ojcowie Apostolscy

Pierwsi Ojcowie Kościoła (w ciągu dwóch pokoleń Apostołowie Chrystusa) obejmują Klemensa Rzymskiego [Włochy],<sup>[2]</sup> Ignacy z Antiochii [Syria], Polikarp ze Smyrny [Azja Mniejsza, obecnie Turcja] i Justyn Męczennik z Samarii, Ponadto Didache i Pasterz Hermas umieszczane są zazwyczaj wśród pism Ojców Apostolskich, chociaż ich autorzy są nieznani. [pl.wikipedia.org/wiki/Apostolic\\_Fathers#Apostolic\\_Fathers\\_and\\_their\\_work](http://pl.wikipedia.org/wiki/Apostolic_Fathers#Apostolic_Fathers_and_their_work)

#### **Klemens Rzymski (35 – 101)**

Jego list,<sup>1</sup> Klemens (ok. 96), był kopiowany i szeroko czytany. Klemens wzywa chrześcijan Koryntu do utrzymywania harmonii i porządku.<sup>[2]</sup> Jest to najwcześniejszy list chrześcijański poza Nowym Testamentem. Tradycja [katolicka] identyfikuje go jako czwartego papieża i biskupa Rzymu, a jego list potwierdza apostolską władzę Rzymu nad jego słuchaczami,<sup>6</sup> kościoła w Koryncie.

#### **Nauki Klemeta z Rzymu**

1 Klemens nie ustanawia, jak twierdzą niektórzy, „porządków” Kościoła. Odnosi się jedynie do starszych i diakonów, nie rozróżnia duchowieństwa od świeckich. [Jego odniesienia wyraźnie pokazują, że nie uznawał, że jest papieżem.] Sugeruje jednak, że szukanie władzy lub prestiżu w Kościele jest całkowicie niewłaściwe i że każda osoba powinna być tak niska, jak [oni lub inni myślą], że to Może.

---

<sup>6</sup>Patrz Władza Hierarchiczna – strona 33.

## Ignacy z Antiochii

Ignacy Antiocheński (znany również jako Teofor) (ok. 35-110)<sup>[3]</sup> był uczniem kłApostoł Jan. w drodze na swą męczeńską śmierć w Rzymie Ignacy napisał szereg listów, które zachowały się jako przykład teologii z czasów. Do ważnych tematów poruszonych w tych listach zaliczają się m.in. eklezjologia [badanie Kościoła jako rzeczy samej w sobie], sakramenty <sup>7</sup>[widzialny znak niewidzialnej rzeczywistości], rola biskupa, i Biblijny szabat.<sup>[4]</sup> Jest drugim po Klemensie, który wspomina o listach Pawła.<sup>[2]</sup> [Uwaga: ani eklezjologia, ani sakramenty nie wydają się mieć żadnego pochodzenia biblijnego]. [pl.wikipedia.org/wiki/Ignatius\\_of\\_Antioch](http://pl.wikipedia.org/wiki/Ignatius_of_Antioch)

Wydaje się, że istnieją pewne dowody na to, że przed rokiem 150 n.e. w kościołach było wielu starszych. „Bez wątplenia ustalono, że w okresie od 100 do prawie 150 roku Kościołem na ogół zarządzali starsi i diakoni, bez żadnego rozróżnienia między starszym a biskupem”. Wieczne Królestwo, FW Mattox, s. 23. 62

**Struktura hierarchiczna i autorytatywna.** „Po epoce apostoelskiej (zakończony około roku 100 n.e.) Kościół szybko stał się bardziej hierarchiczny i autorytatywny. Tak więc na początku II wieku przywódcy kościoła zaczęli przekształcać się w coś uderzająco podobnego do rzymskiego rządu cywilnego. Dokumentami, które przede wszystkim zasugerowały tę niebiblijną zmianę, był Ignacy, biskup Antiochii, choć istnieją pewne wątpliwości co do autentyczności jego listów. [...] Wystarczy wskazać, że w ośmiu listach ignacjańskich (ok. 110 r. n.e.), powszechnie uważanych za autentyczne, kładzie on nacisk na podział biskupstwa i prezbiterium oraz monarchicznej władzy biskupa, posuwając się nawet do porównania biskupa z samym Chrystusem.

Choć tak naprawdę nie ma żadnego upoważnienia do wyłącznej i przymusowej władzy dla przywódców kościelnych, ludzie i tak ją przejęli niedługo po śmierci ostatniego Apostoła. Paweł wyraźnie używa w Nowym Testamencie roli starszego (po grecku presbuteros, starzec), biskupa (po grecku, episkopos, nadzorca lub opiekun) i pastora (po grecku, poimen, pasterz) w Dziejach Apostoelskich 20:17-28. Co więcej, Paweł nie nadaje tej roli światowego autorytetu. Starsi mają być sługami Kościoła, troskliwie opiekować się trzodą, przewodniczyć zebraniom i stosować mądrość zdobytą z wiekiem.

[Uwaga: Słudzy sprawują władzę pana. Starsi, jako słudzy, sprawują władzę Chrystusową zgodnie z instrukcjami biblijnymi. Każde żądanie lub dyrektywa nie pochodzące z Pisma Świętego jest autorytetem osobistym, a nie panów.]

## Nauki Ignacego

a. Podobnie niech wszyscy czczą diakonów jako wyznaczenie Jezusa Chrystusa, biskupa jako Jezusa Chrystusa, który jest Synem Ojca, a prezbiterów jako Sanhedryn Boży i zgromadzenie apostołów. Oprócz nich nie ma Kościoła” (Ignacy do Thrallians III). Ignacy twierdzi także, że żadna działalność chrześcijańska nie jest ważna bez udziału lub aprobaty biskupa: „Skoro bowiem jesteście poddani biskupowi (w tym przypadku Polibiusz ) co do Jezusa Chrystusa, wydaje mi się, że życie nie na wzór ludzi, ale według Jezusa Chrystusa, który za nas umarł, abyście wierząc w Jego śmierć mogli uniknąć śmierci. Konieczne jest zatem, abyście tak i bez

<sup>7</sup>Zobacz [thebiblewayonline.com](http://thebiblewayonline.com) – Sakramenty.

biskupa nic nie robili, lecz także podlegali prezbiterium, jak apostołowi Jezusa Chrystusa” (Ignacy do Thrallians II, podkreślenie dodane).

„Niech to będzie uważana za właściwą Eucharystię, którą [uprawia] albo biskup, albo osoba, której ją powierzył... Bez biskupa nie wolno ani chrzcić, ani obchodzić uczyty miłości. .” (Ignacy do Smyrnejczyków VIII). [osobliwa.prasa.com/index\\_main.htm](http://osobliwa.prasa.com/index_main.htm)

b. Ignacy był biskupem (prezbiterem, pastorem) Kościoła w Antiochii, który oddzielił prezbiterium od episkopatu. W tych trzech listach Ignacy pisze o biskupie (liczba pojedyncza), prezbiterium i diakonach, nalegając, aby szanowano ich i przestrzegano ich. Przyrównuje biskupa do „samego Pana” (L.Ef 6:1; L. Mag 6:1; L. Tra 2:1); prezbiter do „soboru apostołskiego” (L.Mag 6:1; L.Tra 2:2); a diakoni do sług samego Chrystusa (L.Mag 6:1) lub do „tajemnic Jezusa Chrystusa” (L.Tra 2:3). Nakazuje Kościołowi „postępować zgodnie z zamysłem biskupa” (L.Ef 4:1) i „bez biskupa i prezbiterów nic nie czynić” (L.Mag 7:1; por. L. Tra 2 :2). Wydaje się, że przypisuje większą moc modlitwie biskupa (L.Ef 5:2), a nawet sugeruje, że należy się go bać (L.Ef 6:1). Trzeba przyznać, że Ignacy nie nawołuje do takiego posłuszeństwa wobec siebie, ale przecież nie jest biskupem tych miast. Niemniej jednak Ignacy przejawia niezmiennie pokorną postawę, wypowiadając się w rodzaju: „Dopiero zaczynam być uczniem” (L.Ef 3:1); „Nie wiem, czy jestem godzien”. (L. Tra 4:2)

Szczególnie odrażający jest pogląd, że chrześcijanom „nie wolno nic robić bez zgody biskupa (i prezbiterów)”. „Bez nich (biskupa, prezbiterów, diakonów)” – pisze. „Żadna grupa nie może być nazwana kościołem” (L. Tra 3:1).[osobliwypress.com/ekklesia/archive/Ekklesia80.htm](http://osobliwypress.com/ekklesia/archive/Ekklesia80.htm)

### **Polikarp ze Smyrny**

Polikarp ze Smyrny (ok. 69-ok. 155) był achrześcijanin biskupzSmyrna(TerazIzmirW Turcji). Zapisano, że „był uczniem Jana”. Opcje dla tego Johna to;Jan, syn Zebedeuszatradyjnie postrzegany jako autor Czwartej Ewangelii, lubJana Prezbitera(Jezioro 1912). Naśladują ich tradycyjni zwolennicyEuzebiuszupierając się, że apostołskie powiązania Polikarpa były z nim związaneJana Ewangelisty, i że ten Jan, autorEwangelia Jana, był taki sam jak apostoł Jan. Polikarp (155 l.) próbował przekonać, ale nie udało mu sięAnicetus, biskupa Rzymu, aby Zachód obchodził Wielkanoc [zaadaptowaną z pogaństwa sięgającego czasów Nimroda wkrótce po potopie. [christiananswers.net/q-eden/edn-t020.html.](http://christiananswers.net/q-eden/edn-t020.html)] 14 Nisan, podobnie jak na wschodzie. Odrzucił sugestię Papieża, aby Wschód posługiwał się datą zachodnią. Około roku 155 Smyrnanie zażądali egzekucji Polikarpa jako chrześcijanina, za co zmarł onmęczennik. [wikipedia.org/wiki/Church\\_Fathers](http://wikipedia.org/wiki/Church_Fathers)

### **Nauki Polikarpa**

TSama Biblia wyraźnie używa zamiennie greckich terminów episkopē (stróż, strażnik, nadzorca, biskup) i prebuteros (starszy, prezbiter). Nie ma nawet śladu nauczania apostołskiego dotyczącego jednoosobowych (biskupich) rządów pojedynczego zgromadzenia, nie mówiąc już o całym mieście czy regionie. Jednakże w II wieku n.e. pojawił się monoepiskopat [jedyny biskup], a Polikarpa wymienia się jako jednego z tych władców miasta. W swoich siedmiu autentycznych, zachowanych listach Ignacy Antiocheński wielokrotnie [ly] oddziela episkopē od prebuteros, nazywając ich odpowiednio „menedżerami” Boga (oikonomos, szambelan, namiestnik i zarządca), a termin cywilny zastosowany do Erastusa w Liście do Rzymian 16:23; i „asystenci” (paredroi, termin nie używany w Nowym Testamencie). Pogląd, że starsi są

pomocnikami biskupa, nie ma żadnych podstaw w Piśmie Świętym. W chrześcijaństwie rzymsko-katolickim prezbiterium przekształciło się w kapłaństwo jako wyspecjalizowaną klasę pośredników posiadających wyłączne uprawnienia do udzielania sakramentów (chrztu, komunii itp.) w imieniu biskupa. To również nie ma podstaw w Piśmie Świętym, gdzie wszyscy chrześcijanie nazywani są kapłanami.

Hierarchiści współczesnego Kościoła katolickiego, anglikańskiego i prawosławnego używają listów Ignacego jako tekstów dowodowych uzasadniających monoepiskopat i papieństwo. Polikarpa używa się także jako istotnego ogniwa w doktrynie o sukcesji apostoelskiej, co sugeruje, że władza spoczywa w rękach biskupów ze względu na nieprzerwany łańcuch nominacji poprzez święcenia z powrotem do samych apostołów. [osobliwy.press.com/ekklesia/archive/Ekklesia88.htm](http://osobliwy.press.com/ekklesia/archive/Ekklesia88.htm)

### **Justyn Męczennik 100 - 165**

Justin był poganinem, ale urodził się w Samarii, niedaleko studni Jakuba. Musiał być dobrze wykształcony: dużo podróżował i wydaje się, że był osobą cieszącą się przynajmniej pewną kompetencją. Po wypróbowaniu wszystkich innych systemów jego wzniosły gust i wyrafinowana percepcja uczyniły go uczniem Sokratesa i Platona.

[ccel.org/ccel/schaff/anf01.viii.i.html](http://ccel.org/ccel/schaff/anf01.viii.i.html)

Większość uczonych zgadza się, że Justyn był gadatliwy, zagubiony, niespójny i często nieprzekonujący w swoich argumentach. Niemniej jednak jest to ważna postać w historii Kościoła. Dla niego chrześcijaństwo było „teoretycznie prawdziwą filozofią, a praktycznie nowym prawem świętego życia i umierania. [Earlychurc.org.uk/justin.php](http://Earlychurc.org.uk/justin.php)

„Niedziela jest dniem, w którym wszyscy zbieramy się na wspólnym zgromadzeniu, ponieważ jest to pierwszy dzień, w którym Bóg, dokonując przemiany w ciemności i materii, stworzył świat; a Jezus Chrystus, nasz Zbawiciel, tego samego dnia zmartwychwstał. Ponieważ został ukrzyżowany w przeddzień Saturna (sobota); i następnego dnia po Saturnie, który jest dniem Słońca, po ukazaniu się swoim apostołom i uczniom.

„Wszyscy, którzy mieszkają w miastach lub na wsi, gromadzą się na jednym miejscu i czytają wspomnienia apostołów lub pisma proroków, dopóki czas pozwala; następnie, gdy lektor skończy, prezydent [zakłada się, że jest jednym ze starszych wyznaczonych do przewodniczenia zgromadzeniu] ustnie poucza i napomina, aby naśladować te dobre rzeczy. Następnie wszyscy razem wstajemy i modlimy się, a jak już powiedzieliśmy, gdy nasza modlitwa się zakończy, przynosi się chleb, wino i wodę, a prezydent w podobny sposób ofiarowuje modlitwy i dziękczynienia według swoich możliwości, a lud wyraża zgodę, powiedzenie Amen (język hebrajski – niech tak będzie); i następuje podział między każdego i udział w tym, za co złożono dziękczynienie, a tym, którzy są nieobecni, diakoni wysyłają część. Nie może w nim uczestniczyć nikt inny, jak tylko człowiek, który wierzy, że to, czego nauczamy, jest prawdą, i który został obmyty kąpielą mającą na celu odpuszczenie grzechów i odrodzenie, i który żyje tak, jak nakazał Chrystus. [christianitytoday.com/ch/131christians/evangelistsandapologists/martyr.html](http://christianitytoday.com/ch/131christians/evangelistsandapologists/martyr.html)

Ci, którym się powodzi i którzy są chętni, dają to, co każdy uważa za stosowne; a zebrane środki przekazywane są prezydentowi, aby zaopiekował się potrzebującymi:

1. sieroty

2. wdowy
3. chory
4. inni w potrzebie,
5. ci, którzy są w więzach i
6. obcy, którzy przebywają wśród nas

UWAGA: Całe ich dawanie było dla innych, a nie dla siebie.

### Jego śmierć

Justyn i inni święci zostali pojmani i postawieni przed prefektem Rzymu [rzymskim urzędnikiem posiadającym wszelkie uprawnienia niezbędne do ochrony Rzymu i obszaru w promieniu 160 km] o imieniu Rusticus. Gdy stali przed trybunałem, prefekt Rustykus powiedział do Justyna: „Przed wszystkim wierz bogom i bądź posłuszny cesarzom”. Justyn powiedział: „Nie możemy być oskarżeni ani potępieni za przestrzeganie przykazań naszego Zbawiciela, Jezusa Chrystusa”.

Rusticus zapytał: „Więc jesteś chrześcijaninem?” Justin powiedział: „Tak, jestem”.

Prefekt powiedział Justynowi: „Nazywają cię człowiekiem chudym i myślisz, że wiesz, co jest prawdziwą nauką. Posłuchaj: gdybyś został ubiczowany i ścięty, czy jesteś przekonany, że pójdziesz do nieba?” Justyn powiedział: „Mam nadzieję, że wejdę do domu Bożego, jeśli będę tak cierpiał. Wiem bowiem, że łaska Boża zachowana jest aż do końca świata dla wszystkich, którzy dobrze żyli”.

Prefekt Rusticus zapytał: „Czy masz pomysł, że pójdziesz do nieba, aby otrzymać odpowiednią nagrodę?” Justin powiedział: „To nie jest mój pomysł; to coś, co wiem dobrze i co uważam za najpewniejsze”.

Prefekt Rusticus powiedział: „A teraz przejdźmy do rzeczy, która jest konieczna i pilna. Zbierzcie się więc i zgodnie złożcie ofiary bogom”. Justyn powiedział: „Nikt, kto ma rację, nie odstępuje od prawdziwego wielbienia na rzecz fałszywego wielbienia”.

Prefekt Rusticus powiedział: „Jeśli nie zrobisz tego, co ci nakazano, będziesz torturowany bez litości”. Justyn powiedział: „Mamy nadzieję cierpieć męki ze względu na naszego Pana Jezusa Chrystusa i w ten sposób zostać zbawieni. To przyniesie nam zbawienie i pewność, gdy staniemy przed straszniejszym i powszechnym sądem naszego Pana i Zbawiciela”. Inny też powiedział: „Róbcie, co chcecie. Jesteśmy chrześcijanami i nie składamy ofiar bożkom”.

Prefekt Rusticus wydał wyrok, mówiący: „Niech ci, którzy odmówią składania ofiar bogom i posłuszeństwa rozkazom cesarza, zostaną biczowani i wyprowadzeni na karę śmierci zgodnie z postanowieniami prawa”. Wysławiając Boga, święci męczennicy udali się na zwykłe miejsce. Zostali ścięci i w ten sposób spełnili swoje świadectwo męczeństwa, wyznając wiarę w Zbawiciela.

[atolicradiodramas.com/Saints\\_Works\\_H\\_thru\\_J/justine\\_martyr\\_i\\_have\\_accepted\\_the\\_true\\_doctrines.htm](http://atolicradiodramas.com/Saints_Works_H_thru_J/justine_martyr_i_have_accepted_the_true_doctrines.htm)

### Hipolit z Rzymu

Hipolit(ok. 170 - ok. 236) był jednym z najbardziej płodnych pisarzy wczesnego okresu Kościoła. Hipolit urodził się w drugiej połowie II wieku, prawdopodobnie w Rzymie. Focjusz opisuje go w swojej Bibliotheca (kod. 121) [pierwsza encyklopedia bizantyjska] jako ucznia Ireneusza, o którym mówiono, że jest jego uczniem Polikarp.  
[wikipedia.org/wiki/Hippolytus\\_of\\_Rome#Life](http://wikipedia.org/wiki/Hippolytus_of_Rome#Life)

**Nauki Hipolita:** I najpierw będą chrzcić małe dzieci. A jeśli potrafią odpowiedzieć sami za siebie, niech odpowiedzą. Jeśli jednak nie mogą, niech odpowiedzą ich rodzice lub ktoś z ich rodziny. A następnie będą chrzcić dorosłych mężczyzn; i ostatnie kobiety. (Tradycja Apostolska 21.3-5) <http://www.orthodox.org/html/baptev.html> [Wymaganie odpowiedzi, nawet jeśli udzielonej przez kogoś innego, w przypadku, gdy jest się zbyt młodym lub niezdolnym umysłowo, wymaga pewnego stopnia wiedzy lub wiary w grzech, jego konsekwencje i potrzebę przebaczenia, chyba że chrzest dziecka był tylko rytuałem.]

Normalną formą chrztu w pierwszych wiekach – co najmniej do XII wieku – było zanurzenie. „A co do chrztu, chrzćcie w ten sposób: Powiedziawszy najpierw to wszystko, chrzćcie w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego, w wodzie żywej [wody płynącej lub płynącej]. A jeśli nie masz wody żywej, chrzć w innej wodzie; a jeśli nie możesz tego zrobić w zimnej wodzie, zrób to w ciepłej. A jeśli nie masz żadnego, wylej trzy razy wodę na głowę w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

[pl.wikipedia.org/wiki/Aspersion](http://pl.wikipedia.org/wiki/Aspersion)

Hipolit stanowczo sprzeciwiał się rosnącej hierarchii Kościoła. *Wieczne Królestwo*, FW Mattox, s. 15. 203

## **Ojcowie greccy**

### **Ireneusz z Lyonu**

Ireneusz (ur. II w.; zm. koniec II/początek III w.) był biskup Lugdunum w Galii, czyli teraz Lyon, Francja. Jego pisma były kształtujące we wczesnym rozwoju chrześcijańskiej teologii. Był zauważalnie wcześniej chrześcijański apologeta. Był także uczniem Polikarpa, o którym mówiono, że jest jego uczniem Jana Ewangelisty. The Pasterz Hermasa (II wiek) był popularny we wczesnym Kościele i nawet rozważany biblijnie przez niektórych z wczesnych Ojców Kościoła, Jak na przykład Ireneusz. Został napisany w Rzymie, po grecku. Pasterz cieszył się wielką władzą w II i III wieku.

Jego najbardziej znana książka pt. *Przeciw Herezjom* (ok. 180) wyliczył herezje i zaatakował je. Ireneusz napisał, że jedynym sposobem na zachowanie jedności przez chrześcijan jest pokorne przyjęcie jednego autorytetu doktrynalnego – soborów biskupich.<sup>[2]</sup> [Jedność przez władzę, a nie jedność w Chrystusie.] Ireneusz jako pierwszy zaproponował uznanie wszystkich czterech ewangelii za kanoniczne.

**Nauczanie Ireneusza z Lyonu** – Przyszedł bowiem, aby przez siebie samego zbawić wszystkich – wszystkich, powiadam, którzy przez Niego narodzili się na nowo dla Boga – niemowlęta, dzieci, młodzież, młodzież i starców. (Przeciw herezjom II.22.4) [orthodox.org/html/baptev.html](http://orthodox.org/html/baptev.html)

## Klemens Aleksandryjski

Klemens Aleksandryjski (Titus Flavius Clemens) (ok. 150-211/216) był pierwszym członkiem Kościoła aleksandryjskiego, który był czymś więcej niż tylko imieniem i jednym z jego najwybitniejszych nauczycieli. Łączył greckie tradycje filozoficzne z doktryną chrześcijańską i cenił **gnoza**.<sup>8</sup> Rozwinął chrześcijański Platonizm.<sup>[2]</sup> Centralną koncepcją jest Teoria form. Jedyne prawdziwe byt opiera się na formach, wiecznych, niezmiennych, doskonałych typach, których poszczególne przedmioty zmysłowe są niedoskonałymi kopiami. Wszystkie koncepcje platońskie są obecnie trwałymi elementami chrześcijaństwa katolicko-protestanckiego. Tak jak poganiamieli przed sobą, chrześcijanie zrozumieli Formy platońskie Jak Bóg myśli. [pl.wikipedia.org/wiki/Clement\\_of\\_Alexandria](http://pl.wikipedia.org/wiki/Clement_of_Alexandria) i [wiki/Platonizm](http://wiki/Platonizm)

Gnostycyzm (grecki: gnoza, wiedza) ludzie są boscy dusze uwięzieni w Aświat materialny stworzony przez niedoskonałego boga, ... Abrahamowy Bóg jest przeciwstawiany podmiotowi nadrzędnemu, do którego odnosi się kilka terminów.

[pl.wikipedia.org/wiki/Gnostycyzm](http://pl.wikipedia.org/wiki/Gnostycyzm)

Gnostycyzm zostało zastosowane do różnych wczesnych sekt chrześcijańskich, które rościły sobie prawo do bezpośredniej wiedzy osobistej wykraczającej poza Ewangelię i hierarchię kościelną. [etymonline.com/index.php?l=g&p=7](http://etymonline.com/index.php?l=g&p=7)

Gnostycka gałąź chrześcijaństwa, która wyłoniła się w II wieku, praktykowała swój własny, elitarny gatunek onlyizmu, twierdząc, że Jezus przekazał „tajemną” Wiedzę niektórym uczniom, zwłaszcza Maria Magdalenai Tomasz. Twierdzili, że zbawienie następuje jedynie poprzez inicjację – czasami obejmującą dziwaczne rytuały.

[osobliwy.press.com/ekklesia/archive/Ekklesia67.htm](http://osobliwy.press.com/ekklesia/archive/Ekklesia67.htm)

## Orygenes z Aleksandrii

Orygenes lub Orygenes Adamantius (ok. 185- C254) był wczesnochrześcijańskim teologem. Według tradycji był to Egipcjanin<sup>[5]</sup> który nauczał w Aleksandrii, wskrzeszając Szkołę Katechetyczną, w której nauczał Klemens. Patriarcha Aleksandrii początkowo wspierał Orygenesesa, ale później go wydalil za przyjęcie święceń kapłańskich bez zgody patriarchy. Przeniósł się do Cezarea Nadmorskiej i tam zmarł<sup>[6]</sup> po torturach w czasie prześladowań.

Wykorzystując swoją znajomość języka hebrajskiego, sporządził poprawioną wersję Septuaginta.<sup>[2]</sup> Pisał komentarze do wszystkich ksiąg Biblii.<sup>[2]</sup> W Peri Archon (Pierwsze zasady) sformułował pierwszy filozoficzny wykład doktryny chrześcijańskiej.<sup>[2]</sup> Interpretował Pismo Święte alegorycznie i okazał się stoikiem, neopitagorejczykiem i platonikiem.<sup>[2]</sup> Tak jak Plotyn pisał, że dusza przechodzi przez kolejne etapy przed wcieleniem jako człowiek i po śmierci, ostatecznie docierając do Boga.<sup>[2]</sup> Wyobrażał sobie, że nawet demony ponownie łączą się z Bogiem. Dla Orygenesesa Bóg nie istniał. Jahwe ale Pierwsza zasada, Chrystus, Logo, był mu podporządkowany.<sup>[2]</sup> Jego poglądy na strukturę hierarchiczną w Trójca ogłoszono czasowość materii, „bajeczną preegzystencję dusz” i „potworne odrodzenie, które z niej wynika” anatemaw VI wieku.<sup>[7][8]</sup>

[pl.wikipedia.org/wiki/Origen](http://pl.wikipedia.org/wiki/Origen)

<sup>8</sup>Zobacz [thebiblewayonline.com](http://thebiblewayonline.com) – Gnostycyzm.

**Nauczanie Orygenesza:** Korzystam z okazji, aby omówić kwestię, o którą często pytają nasi bracia. Niemowlęta są chrzczone na odpuszczenie grzechów. Jakiego rodzaju? Albo kiedy zgrzeszyli? Ponieważ jednak „nikt nie jest zwolniony od zmyślenia”, plamę usuwa się przez tajemnicę chrztu. Z tego powodu chrzczone są niemowlęta. Bo „jeśli się ktoś nie narodzi z wody i Ducha, nie może wejść do królestwa niebieskiego”. (Homilia o Łk 14,5).

[orlutheran.com/html/baptevid.html](http://orlutheran.com/html/baptevid.html)

### **Antoni Wielki**

Antoni (ok. 251 – 356, znany również jako Ojciec Wszystkich Mnichów). Egipt, wybitny lider wśród Ojców pustyni. Jest czczony w wielu kościołach na swoim dniu świątecznym: 17 stycznia w Cerkiew prawosławna i kościoły zachodnie; 12 stycznia w Koptyjski Kościół Prawosławny i Koptyjski Kościół katolicki. [Koptyjski- Północ Afroazjatycki język, w którym się mówi Egipt co najmniej do XVII wieku.]

[wikipedia.org/wiki/Anthony\\_the\\_Great](http://wikipedia.org/wiki/Anthony_the_Great)

### **Ojcowie łacińscy**

#### **Tertulian**

Quintus Septimius Florens Tertullianus (ok. 160 - ok. 225), który nawrócił się na chrześcijaństwo przed 197 r., był płodnym pisarzem dzieł apologetycznych, teologicznych, kontrowersyjnych i ascetycznych.<sup>[13]</sup> Był synem rzymskiego setnika. Nazywano go „ojcem chrześcijaństwa łacińskiego”.

[wikipedia.org/wiki/Tertullian#cite\\_note-2](http://wikipedia.org/wiki/Tertullian#cite_note-2) (Ekonomou, 2007, s. 13. 22)

Tertulian potępiał doktryny chrześcijańskie, które uważał heretyckie, ale w późniejszym życiu przyjął poglądy, które same w sobie zaczęto uważać za heretyckie. Napisał trzy książki w języku greckim i był pierwszym wielkim pisarzem łacińskim Chrześcijaństwo, dlatego czasami nazywane jest „ojcem Kościoła łacińskiego”.<sup>[14]</sup> Najwyraźniej był prawnikiem w Rzymie.<sup>[15]</sup> Mówi się, że wprowadził łaciński termin „trinitas” w odniesieniu do Boskości (Trójca) do słownictwa chrześcijańskiego.<sup>[16]</sup> (Ale Teofil z Antiochii (ok. 115 - ok. 183 r.) pisali już o „Trójcy, o Bogu, o Jego Słowie i Jego mądrości”, co jest podobne, ale nie identyczne ze sformułowaniem Trynitarnym),<sup>[17]</sup> a także prawdopodobnie formuła „trzy Osoby, jedna Substancja” jako łac. „tres Osoby, istota” (sam z Grek Koine „treis Hipostazy, Homousios”), a także określenia „vetus testamentum” (Stary Testament) i „novum testamentum” (Nowy Testament).

W jego *Apologetyk*, był pierwszym autorem łacińskim, który zakwalifikował chrześcijaństwo jako „vera religio” [prawdziwą religię] i systematycznie spychał klasyczną religię Cesarstwa Rzymskiego i inne akceptowane kultury do pozycji zwykłych „przesądów”. Wydaje się, że Tertulian zastosował przez niego „regułę wiary” do jakiejś odrębnej formuły doktrynalnej [(De praescriptione, xiii).] Wraz ze wzrostem formalizmu i sakramentalizmu regulowany rytuał zaczęto postrzegać jako wysoce istotny dla własnego podejścia do Boga. Co i jak zostało powiedziane; co i jak zostało zrobione... oraz kiedy, gdzie i przez kogo... wszystko to nabrało ogromnego znaczenia, a jakiegokolwiek odstępstwo powodowało niemal natychmiastową naganę ze strony „obecnych władz kościelnych”. [Wikipedia.org/wiki/Tertulian](http://Wikipedia.org/wiki/Tertulian) [Jednym z przykładów jest sformułował „w imieniu Jezusa”<sup>9</sup> wydaje się, że słowo używane na końcu wielu modlitw weszło

<sup>9</sup>Odwiedź [thebiblewayonline.com](http://thebiblewayonline.com) – W imieniu Jezusa

do użytku kilka wieków po założeniu kościoła wraz z pojawieniem się regulowanych rytuałów. ][pl.wikipedia.org/wiki/Church\\_Fathers](http://pl.wikipedia.org/wiki/Church_Fathers)

Tertulian i Hipolit byli „jedynymi dwoma wybitnymi ludźmi, którzy sprzeciwiali się rosnącej potęgze rzymskiego biskupa. *Wieczne Królestwo*, FW Mattox, s. 15. 203

Później Tertulian dołączył do Montaniści, [bezpośrednie objawienia od Ducha Świętego, aby przemawiać jako bierni rzecznicy boskości i wypowiadać się w ekstatycznych wizjach] heretycka sekta, która odwoływała się do jego rygoryzmu.<sup>[13]</sup>

[pl.wikipedia.org/wiki/Church\\_Fathers](http://pl.wikipedia.org/wiki/Church_Fathers)

Tertulian przyjął pogląd [w sprawie Pisma Świętego], że „to, co nie zostało swobodnie dozwolone, jest zabronione”. Innymi słowy, jeśli Pismo Święte rzeczywiście o czymś milczy, to to, o czym naprawdę, całkowicie i absolutnie milczy, jest na zawsze zakazane. Jednakże inni jego współcześni twierdzili z taką samą pewnością, że „to, co nie jest zakazane, jest swobodnie dozwolone”. Przeciwny pogląd był zatem następujący: skoro Bóg nic na ten temat nie powiedział, to nie może mieć nic przeciwko temu. Zatem powinno być to dozwolone Jego ludowi. [...] [Ponad tysiąc lat później] Luter i Zwingli również wypowiadali się w tej sprawie. Ten ostatni utrzymywał, że wszystko, co „nie jest nakazane ani nauczane w Nowym Testamencie, powinno zostać bezwarunkowo odrzucone”, podczas gdy Luter był zwolennikiem przeciwnego poglądu: „Co nie jest sprzeczne z Pismem, jest za Pismem, a Pismo za nim”. ...Ale prawdziwa biblijna cisza<sup>10</sup> (gdzie Bóg naprawdę NIE powiedział absolutnie NIC w ten czy inny sposób na jakiś temat) nie zabrania ani nie pozwala.

REFLEKSJE wg Ala Maxeya Wydanie nr 401, 30 czerwca 2009 z [wikisource.org/wiki/AnteNicene\\_Fathers/Tom\\_III/Apologetic/The\\_Chaplet,\\_or\\_De\\_Corona/Rozdział\\_II](http://wikisource.org/wiki/AnteNicene_Fathers/Tom_III/Apologetic/The_Chaplet,_or_De_Corona/Rozdział_II)

### **Niektóre nauki i praktyki Tertuliana**

**Reguła wiary**— Można powiedzieć, że Tertulian stale posługuje się tym wyrażeniem i ma przez to na myśli teraz autorytatywną tradycję przekazywaną w Kościele, teraz samo Pismo Święte, a może i określoną formułę doktrynalną. Choć nigdzie nie podaje spisu ksiąg Pisma Świętego, dzieli je na dwie części i nazywa je instrumentum i testamentum. [pl.wikipedia.org/wiki/Tertulian](http://pl.wikipedia.org/wiki/Tertulian)

Okolo 1200–1300 lat później, w wyniku reformacji, Sobór Trydencki (1545–1563) zwołany przez papieża Pawła III zdecydował, że „tradycje ustanowione przez sobory i ojców kościoła stanowią autorytet równy autorytetowi Pisma Świętego”. *Wieczne Królestwo*, FW Mattox, s. 23. 291

**Rozpustnicy i Mordercy** pod żadnym pozorem nie powinni być wpuszczani do kościoła. In de pudicitia Tertulian potępia papieża Kaliksta I za wpuszczenie takich ludzi, gdy okażą skruchę.

[pl.wikipedia.org/wiki/Tertulian](http://pl.wikipedia.org/wiki/Tertulian)

### **Cyprian z Kartaginy**

Cyprian (Thascius Caecilius Cyprianus) był biskupem Kartaginy i ważny początek chrześcijańskim pisarz. Urodził się prawdopodobnie na początku III w. w północnej Afryce, być może w Kartaginie, gdzie otrzymał doskonałą edukację klasyczną (pogański).

<sup>10</sup>Zobacz [thebiblewayonline.com](http://thebiblewayonline.com) – Milczenie Pisma Świętego.

nawróceniu się na chrześcijaństwo został biskupem (249) i ostatecznie zmarł męczennik (14 września, 258) w Kartaginie.

### **Nauki Cypriana**

Co się tyczy niemowląt: Ty [Fidus] powiedziałeś, że nie należy ich chrzczyć drugiego lub trzeciego dnia po urodzeniu, że należy wziąć pod uwagę stare prawo obrzezania i że nie sądzisz, że należy przyjąć chrzest i poświęcić się w ósmym dniu po urodzeniu. W naszej Radzie wydawało nam się, że jest zupełnie inaczej. Nikt nie zgodził się na kurs, który Twoim zdaniem powinien zostać obrany. Raczej wszyscy sądzimy, że miłosierdzia i łaski Bożej nie należy odmawiać żadnemu człowiekowi, który się urodził (Listy 64:2 [AD 253]). [Ricklobs.blogspot.com/2009/03/church-fathers-on-infant-baptism.html](http://Ricklobs.blogspot.com/2009/03/church-fathers-on-infant-baptism.html)

### **Ambroży**

Ambroży (337/340 – 397) był gubernatorem Aemilii-Ligurii w północnych Włoszech. W 374 biskup Mediolanu Auxentius, arianin, zmarł, a arianie rzucili wyzwanie dziedziczenie. Ambroży udał się do kościoła, w którym miały się odbyć wybory, aby zapobiec wrzasku, co było prawdopodobne. Jego przemówienie zostało przerwane zawołaniem: „Ambroży, biskupie!” Początkowo stanowczo odmówił przyjęcia urzędu, do którego nie był w żaden sposób przygotowany, gdyż nie był ochrzczony ani formalnie przeszkolony teologia lecz po otrzymaniu listu od cesarza wychwalającego stosowność Rzymu w mianowaniu osób ewidentnie godnych świętych stanowisk, w ciągu tygodnia został ochrzczony, wyświęcony i należycie mianowany na biskupa Rzymu Mediolan.

Ambroży jest zaliczany przez Kościół katolicki do jednego z czterech oryginalnych doktorów Kościoła. Inni byli Święty Augustyn, Święty Hieronim, Papież Grzegorz I. Zauważono, że na teologię Ambrożego znaczący wpływ miała teologia Orygenes.

Tę wiedzę wykorzystywał jako kaznodzieja, koncentrując się zwłaszcza na egzegezie Starego Testamentu, a jego zdolności retoryczne imponowały Augustyn z Hippony, jego duchowy następcą, któremu nawróceniu pomógł Ambroży kazania.

### **Augustyn**

Augustyn (354 – 430) kształcił się na nauczyciela i filozofa. Jego lektura ograniczała się prawie wyłącznie do autorów łacińskich. Darzył Cicerona wielkim podziwem i stawiał go ponad wszystkimi innymi starożytnymi pisarzami.

We wcześniejszych latach odkrył, że nauki Manichejczyka [dwóch wiecznych królestw, jednego światła pod władzą Boga i drugiego ciemności pod władzą demona] są bardzo podobne do nauk gnostycyzmu.

Po około ośmiu latach odłączył się od grupy i przeszedł na stronę neoplatonizmu [brak dobra jest źródłem zła (prywatność boni), i że ten brak dobra wynika z grzechu ludzkiego]. W wieku około 27 lat został „chrześcijaninem”, ale niekoniecznie dzięki studiowaniu Biblii. Jednak im był starszy, tym bardziej oddalał się w stronę Biblii i oddalał od filozofii. Często były one mieszane, co powodowało niespójności.

Kalwinizm „izma”, REW

### Niektóre myśli i wierzenia Augustyna

1. Definicja zła  
Bóg jest wieczny i nie może się zmienić. On jest najwyższym dobrem. Każde poruszenie Boga jest złe. Tylko łaska Boża może uchronić ludzi od grzechu. Wybór siebie zamiast Boga jest istotą grzechu.
2. Pochodzenie zła  
„Dlaczego we wszechświecie stworzonym z niczego przez Istotę, która jest zarówno dobra, jak i wszechpotężna, miałyby istnieć zło?” (McGiffert, Historia myśli chrześcijańskiej, 1933, s. 89). Zło jest tendencją wszystkich stworzonych rzeczy do ponownego popadnięcia w nicość, z której powstały. Bóg nie był odpowiedzialny za grzech, ale na niego pozwolił.
3. Pochodzenie grzechu (całkowita dziedziczna deprawacja)  
Chociaż Augustyn nie wierzył, że Bóg jest odpowiedzialny za grzech, przyjął tradycje katolickie i doktrynę o grzechu pierworodnym.
4. Wolna wola  
Człowiek odziedziczył po Adamie zepsutą naturę, co stało się zachętą do grzechu. Ludzie są obdarzeni wolną wolą, lecz bez boskiej pomocy i łaski nie mógłby wybrać Boga i żyć dla Niego.
5. Pierwsze dzieło łaski  
Wiara jest darem Bożym i nikt nie może uwierzyć w Boga, jeśli nie zostanie poruszony Jego łaską. Dary te są nadawane bez względu na rzeczywiste lub przewidywane zasługi ludzkie.
6. Nieodparta Łaska  
Ci, których Bóg chce zbawić, nie mogą Mu tego zabronić, nawet gdyby tego chciał.
7. Suwerenność Boga  
Bóg jest absolutnie najwyższy. Jego wola jest jedyną prawdziwą wolą.  
Predestynacja  
Niektórzy ludzie są przeznaczeni do zbawienia, a inni do potępienia, które jest całkowicie spowodowane niezgłębioną, tajemną wolą Boga.
8. Zachowanie świętych  
Bóg daje wybranym dar zachowania, aby mogli przetrwać do końca. Dlatego żaden z wybranych nie może odpaść i zgubić się.
9. Liczba wybranych ustalona  
Liczba wybrańców jest niezmienna i równa liczbie upadłych aniołów. Przekonanie to opierało się na Księdze Objawienia 3:11: „Trzymaj się mocno, co masz, aby inny nie odebrał twojej korony”.

„izmy” kalwinizm, REW, strony 4 – 7

### Kalendarium „Ojców Kościoła”.

**100 200 300 400 476**



Nowy Testament napisany przez 95

Klemens ??-101

Uznano 1 List do Koryntian

Ignacy 35-110

Wprowadzono sakramenty

Polikarpa 69-155

Rozpoznali Mateusza i Marka

Justyna 100-165

Hipolit 170-236

Dotyczy chrztu niemowląt

Ireneusz II-III wiek  
Rozpoznano większość ksiąg biblijnych i wzmiankowano o chrzcie niemowląt  
Klemensa 150-211  
Tertulian 160-225  
Orygenes 185-284  
Wszystkie książki z wyjątkiem 4 zostały zaakceptowane [James, 2 Piotr 12&3 Jana]  
Antoni z Egiptu 251-356  
Cyprian???-258  
Sobór Nicejski 325  
Utworzono rzymski Kościół państwowy  
Ambrożego 337-370  
Augustyn 345-430  
----- Upadek zachodniego imperium rzymskiego --- 476

## Rozdział 3

### Gnostycyzm

Początki gnostycyzmu od dawna budzą kontrowersje i nadal są w dużej mierze przedmiotem badań. Podczas gdy wcześniej gnostycyzm był uważany głównie za zepsucie chrześcijaństwa, obecnie wydaje się jasne, że pierwsze ślady systemów gnostyckich można dostrzec kilka wieków przed erą chrześcijańską. catholic.org/encyclopedia/view.php?id=5209

Wydaje się, że niektóre wierzenia związane z gnostycyzmem wywodzą się z zaratusztrianizmu, datowanego „między XVIII a X wiekiem p.n.e.”. Ale „Niektórzy starożytni autorzy podają także mitologiczną „datę” odpowiadającą około 6000 p.n.e. [mlil](http://mlil.wikipedia.org/wiki/Zoroaster)” wikipedia.org/wiki/Zoroaster

Platon żył w latach 428-348 p.n.e. Większość książek i encyklopedii historycznych uznaje Sokratesa, Platona i Arystotelesa za najbardziej wpływowych ludzi w historii Zachodu. Ich poglądy filozoficzne wywodzą się od wielkich mitycznych bohaterów Homera. Doprowadziło to do ostatecznego filozoficznego celu, jakim była doskonałość, która doprowadziła do różnych struktur społecznych greckiego życia. Platon należał oczywiście do elity społecznej. Stanowiło to część tła jego najpotężniejszego wkładu w myśl religijną – dualizmu człowieka. Platon nauczał, że człowiek składa się z dwóch części: „duszy” i „ciała”. Nauczał, że tylko dusza jest dobra, a dobra jest tym, czego wszyscy ludzie szukają. Ciało było złe i nie mogło nic dobrego uczynić. [Ten dualizm człowieka (tj. dusza i ciało są oddzielone) jest częścią wiary gnostyckiej, jak zostanie to zauważone poniżej]. wildbranch.org/Gkhebcia/index.html

Brad Scott w książce The Greek Mind wersety hebrajskiego umysłu napisał: „W czasach Jezusa i Pawła istniało wiele myślących grup, które wpadły pod sztandar gnostycyzmu. Nihilisci i libertyni to dwa z nich. Obie te grupy można by również zaklasyfikować jako antynomistów, czyli „przeciwnych prawu” [w przeciwieństwie do legalizmu]. Byłaby to definicja powszechnie znana w języku angielskim. Jednakże w języku hebrajskim słowo „anty” to tachat, co oznacza „zamiast” lub „zamiast”. Widzisz, tak naprawdę nikt nie jest przeciwny prawom, oni po prostu zaprzeczają Bożym prawom i zastępują je innymi prawami. Każde społeczeństwo, duże czy małe, ma swoje zasady. Można by pomyśleć, że jest wolny, gdy nie jest ograniczany przez prawo, ale wkrótce wymyśla własne.

Uważam, że od czasu powstania gnostycyzmu „kościół” został teologicznie oszukany, wierząc, że wolność to wolność od prawa. Jedynym sposobem, w jaki można twierdzić, że jest „chrześcijaninem” i wyznawcą tej teologii, jest alegoryzacja lub uduchowanie tekstu. Alegoryczność [nie prawdziwe, tylko

symboliczne]wywodzi się z wczesnych gnostyków, a gnostycyzm jest myślą hellenistyczną w najlepszym wydaniu.

Czym więc jest gnostycyzm? Dosłownie słowo gnoza, greckie słowo, oznacza „wiedzę”. Ten sposób myślenia był także sektą religijną w czasach Jezusa. Jednak właściwiej jest to sposób myślenia. Zauważcie, że powiedziałem, że to JEST sposób myślenia, a nie BYŁ to sposób myślenia. Nie ma sposobu, aby zdefiniować to słowo w kilku zdaniach, więc zdefiniujemy je w miarę upływu czasu. Cała idea gnostycyzmu zalega się z całą filozofią świętej psychiki, czyli duszy, złego ciała i świata fizycznego. Istnieją stopnie tej filozofii, jeśli wolisz. Większość nauk współczesnego chrześcijaństwa jest bardzo błada w porównaniu z niektórymi skrajnościami ludzi, takich jak Szymon, Saturninus, Cerinthus, Walentinus, a nawet Marcjon. Jeśli zaczniesz od stosunkowo małej, niebiblijnej doktryny, wkrótce doprowadzi to do dużej. Wielu z tych ludzi (około I-II w. n.e.) doszło do wniosku, że Jezus nie był człowiekiem, ale duchem Mesjasza. Dlaczego? Ponieważ „bóstwo” nie miałoby złego ciała, ponieważ ciało jest z natury niegodziwe. Marcjon nauczał, że ciało Jezusa było „widmem”. Wielu ojców wczesnego kościoła przez pewien czas sprzeciwiało się tej doktrynie, z wyjątkiem Klemensa i Orygenesusa, którzy sympatyzowali z tą doktryną. Podstawą systemów wyraźnie gnostyckich jest dualizm, który sprzeciwia się transcendentnemu Bogu[bóg bez ograniczeń]i nieświadomemu demiurga. (To była karykatura BOGA). W niektórych systemach stworzenie świata wynikało z domniemania mądrości (Sophia).

Stworzenie materialne, łącznie z ciałem, było uważane za z natury złe. Jednakże iskry boskości zostały zamknięte w ciałach pewnych pneumatycznych lub duchowych jednostek, które nie były świadome swojego niebiańskiego pochodzenia. Transcendentny Bóg czyli demiurg zesłał odkupiciela (Chrystusa), który przyniósł im zbawienie w postaci tajemnej gnozy czyli wiedzy. Dla gnostyków zbawienie nie było zależne od wiary czy uczynków, ale raczej od wiedzy o własnej naturze, więc istniało duże pobożanie rozwiązłym zachowaniom. Nie było żadnych zasad dla ciała, ponieważ logos, czyli ostateczna wiedza, nie była zainteresowana rzeczami fizycznymi ani materialnymi. Oznaczało to również, że także małżeństwo było pogardzane, gdyż prokreacja dotyczyła ciała. Istotę „unisex” otaczano pełnym nadziei szacunkiem. Konkluzją gnostycyzmu jest istnienie w „innym świecie”. Wiele doktryn Nowego Testamentu służy poparciu tej myśli, którą później umieścimy z powrotem w kontekście. Gnostycyzm, historycznie rzecz biorąc, jest po prostu logicznym następstwem myślenia greckiego lub hellenistycznego. Filozofia ta, kilka wieków później, doprowadziła do systemu monastycznego, a ostatecznie także do systemu papieskiego.

Greckie/gnostyczne myślenie o „wewnętrzności” brzmi jedynie święcie, dobrze i biblijnie. Problem polega na tym. Nasz umysł i nasze ciała zostały stworzone przez Boga i mają naturalne potrzeby i pragnienia. Te potrzeby i pragnienia są przewidywane przez naszego Stworzyciela, dlatego ma On zasady dotyczące umysłu i ciała. Jeśli nasza teologia zaprzecza tym zasadom (powód jest naprawdę nieistotny), nasz umysł i ciało zaspokoją je w inny sposób. To dlatego w dużej części teologii chrześcijańskiej prawa JHVH są zastępowane przez „prawo Chrystusowe”, tam gdzie jest Duch. Bóg, który żyje w pozaświatowym świecie, interesuje się jedynie tym, co duchowe, a nie przyziemnymi troskami tego świata.

Według greckiego umysłu było tak wiele różnorodności, że nie mógł być tylko jeden Bóg. Dlatego też zmiany i różnorodność mogą nastąpić także w etyce i moralności. Nie było żadnych podstawowych wytycznych dotyczących moralnego postępowania. Zachowanie zmieniało się wraz ze zmianą czasów[etyka sytuacyjna dnia dzisiejszego]i każdy z filozofów nie miał więcej ani mniej racji niż poprzedni. Nauka chrześcijańska z I wieku nauczała, że istnieje tylko jeden Elohiym (Bóg), jednakże większość teologii chrześcijańskiej zdradza tę intelektualną tezę dotyczącą Elohiym (Boga). Pierwsi uczniowie, wszyscy Żydzi, pozostali wierni Sh'mie pod każdym względem[centralna zasada judaizmu: „Słuchaj, Izraelu, Pan, Bóg nasz, Pan jest jeden” (Pwt 6,4)].Cała doktryna Dziejów Apostolskich potwierdzała ten fakt. W połowie II wieku w

Kościół dominował poganie, a myśl nieżydowska zaczęła w naturalny sposób napływać do myślenia greckiego.

Istnieje wiele aspektów natury Elohiym (Boga), które różnią się w tych dwóch kontrastujących poglądach kulturowych. Dwie najważniejsze w odniesieniu do doktryny Pisma Świętego można znaleźć w Jego jedności i Jego niezmienności. W myśli hebrajskiej Jego natura jest ściśle związana z Jego przykazaniami i instrukcjami. Wiele religii może „wyznawać”, że On jest jeden i niezmienny, lecz doktrynalnie zdradzają to wyznanie. Dzieje się tak dlatego, że myślenie greckie jest zakorzenione w naszym własnym procesie myślowym i samo wyznawanie wiary w Elohiym (Boga) naprawdę mija się z celem. Wiara w Elohiym (Boga) to nie to samo, co wiara w Elohiym (Boga).

### **CZEŚĆ**

Uwielbienie jest sercem greckiej kultury. Zbudowano wiele wspaniałych koloseum, aby pomieścić tłumy wyznawców zgromadzonych, aby ubóstwiać bogów i oddawać im cześć [aby mogli pójść na nabożeństwo]. Uważano, że te spotkania cieszą bogów i powodują, że obdarzają łaską ludzi. Czczono różnych bogów z różnych powodów, ponieważ każdy bóg unosił się nad innym aspektem świata. Śpiewano piosenki, grano na instrumentach i powszechny był taniec nago. Śpiewanie piosenek, granie i taniec do bogów było oddawaniem czci bogom i to uwielbienie jednoczyło ludzi. Akty homoseksualne były dość powszechne, ponieważ ciało nie miało znaczenia dla bogów. Był to stan umysłu, którym interesowali się bogowie. Stoicy natomiast nie mieli nic wspólnego z tego rodzaju działalnością. Oddawanie im czci było w równym stopniu stanem umysłu; Jednakże właściwy stan umysłu nie ulega wijącym się przyjemnościom ciała. Grecka koncepcja kultu (proskuneo) była postrzegana jako specyficzny akt czci lub hołdu. Współczesny kult jest także postrzegany z greckiego punktu widzenia. Modlimy się w niedzielę rano. Zespoły uwielbienia i uwielbienia są dziś popularne, ponieważ prowadzą niedzielne poranne nabożeństwa. Pochwała jest postrzegana jako optymistyczna w szybszym tempie, a uwielbienie ma miejsce, gdy tempo jest zwalniane i okazywane jest poważniejsze uwielbienie. Kiedy cotygodniowe, przyziemne troski świata przechodzą swój cykl, Chwała i Uwielbienie rozpoczynają się od nowa w następną niedzielę rano.

### **DUCHOWOŚĆ**

Według greckiego umysłu prawdziwa duchowość jest „nieziemska”. Można ją znaleźć w życiu poza tym światem, a filozofia ta może prowadzić i prowadzi do wszelkiego rodzaju nauk „New Age” i powiązanych religii, w tym współczesnego chrześcijaństwa. Bogowie żyli poza tym światem, zatem prawdziwie duchowy człowiek żył także poza troskami tego świata. Częścią tej filozofii było zaprzeczanie fizycznym emocjom i potępianie ich. Właściwe myślenie i właściwe pomysły były cechami charakterystycznymi osoby duchowej. Prawdziwą duchowość mogli osiągnąć jedynie prawdziwie wykształceni (bogaci), gdyż biednym przeznaczony było dbanie o przyziemne, codzienne potrzeby. Byli to kopacze rowów, dozorczy, rolnicy i oczywiście stolarze.

Oddawanie czci było czymś, co robiło się umysłem i nie miało mieć charakteru demonstracyjnego. Zaparcie się siebie było bardzo duchowe, ponieważ fizyczność była zła. Im szybciej wejdzie się do nieba, tym lepiej. Dlatego samobójstwo było w greckim myśleniu rzeczą bardzo szlachetną. Wszelkie fragmenty Pisma Świętego dotyczące niebiańskiego obywatelstwa były postrzegane jako opowiadające się za tą nieziemską egzystencją. Małżeństwo było postrzegane jako coś z tego świata i było odrzucane. W nowym logo promowano także powstrzymanie się od spożywania mięsa i niektórych pokarmów jako osiągnięcie wyższego powołania. Ponieważ logos uznawano za umysł umysłów, skupienie się na prawidłowym myśleniu oznaczało bycie „w duchu”.

W myśleniu gnostyckim także emocje były lekceważone. Okazywanie emocji oznaczało okazywanie słabości i duchowej niedojrzałości. Kiedy emocje były stoickie, a ciało zaprzeczało, wtedy wtajemniczony był naprawdę duchowy. Wielu wczesnych wtajemniczonych myśli gnostycznej ślubowało milczenie, ponieważ osoba prawdziwie duchowa nie miała nic do powiedzenia. Wcześni wtajemniczeni mieszkali razem przez pewien czas z dala od „innych” ludzi, aby skupić się na swoim myśleniu. Kiedy wrócili, byli to naprawdę uduchowieni ludzie, którzy mogli komunikować się jedynie za pomocą logosu [liczenia, mówienia, mówienia, mówienia, myślenia, wewnętrznej intencji leżącej u podstaw aktu mowy]. Doprowadziło to do powstania ogromnej przepaści między duchowieństwem a świeckimi. Najprawdopodobniej Jezus odniósł się do tego myślenia, gdy potępiał nikolaitów. Ci mężczyźni złożyli ślub celibatu na całe życie, ponieważ byli małżeństwem z Panem (jedyną prawdziwą oblubienicą).

### **ZBAWIENIE**

Zbawienie jest w swej naturze właściwym myśleniem i wyznaniem. „Wierzyć” oznacza znać właściwe rzeczy. Ta wiedza pochodzi tylko od bogów. Zbawienie jest kwestią wiary i właściwej wiedzy o bogach. W myśli gnostyckiej pojęcie „kluczy” jest wspomniane dość obficie. Terminy biblijne, takie jak „wierzyć”, „wiedzieć” lub „wiedza”, „słowo” lub „słowa”, „klucze” i „bramy”, „wyznawać” i „wiera” są powiązane z tą ezoteryczną wiedzą dane przez bogów. Terminy te można było łatwo przenieść do nauczania Nowego Testamentu. Kiedy Jezus powiedział: „Ja jestem drzwiami... jestem dobrym pasterzem... jestem światłością świata... jestem drogą, prawdą i życiem...”, rozumiano, że te słowa mówią logosu lub nous zstępują z nieba, aby rozpowszechnić tę wiedzę, czyli gnozę. Przyszedł, aby przynieść „klucze” zbawienia. Przypomnę, że w myśli greckiej logos oznaczał zbiorowy umysł, czyli nous bogów. Aby dusza była przeznaczona do nieba, należy „uwierzyć” w pewne twierdzenia dotyczące logosu. Wczesny „kościół” przez pierwsze dwa stulecia pozostawał bardzo „hebrajski” i dlatego nie ma żadnych wzmianek o ustanowieniu „wyznań wiary”. Wyznania wiary pojawiają się później, kiedy Kościół jest zdominowany przez pogan, a „wierzący Żydzi” zostali wypędzeni przez Żydów i chrześcijan.

### **MODLITWA**

Modlitwa czy komunikowanie się z bogami nie było codziennym, stałym wydarzeniem w życiu Greków. Bogów wzywano przede wszystkim wtedy, gdy coś było nie tak lub ktoś był w potrzebie. Modlitwy odmawiano spontanicznie. Kiedy obchodzono uroczystości na wielkich arenach, był to czas grupowego uczestnictwa w komunikowaniu się z bogami. Miałyby to przede wszystkim pomóc w powodzeniu spektakli zorganizowanych w celu zapewnienia rozrywki uczestnikom. Modlitwy były zwykle długie i kolorowe. Przywódcy zgromadzeń zwykle ofiarowywali te modlitwy bogom w intencji ludzi. Komunikacja z bogami była przede wszystkim zorientowana na pomoc i prośbę.

W myśleniu hebrajskim modlitwa ma charakter zarówno rytualny, jak i spontaniczny. Modlitwa była zwykle wspólnotowa i odbywała się w liczbie mnogiej. W myśleniu hebrajskim modlitwa to zazwyczaj błogosławienie Elohiym (Boga), dziękowanie Mu i mówienie w czasie przeszłym. Modlitwa jest podobna do świąt, ponieważ jest również przypisana do „ustalonych czasów”. Modlitwa jest częścią dyscypliny, mającej na celu przygotowanie do codziennej komunikacji ze Stwórcą.

Dzisiaj wiele razy:

- A. Ktoś modli się za wszystkich
- B. Kaznodzieja studiuje Pismo Święte dla każdego.
- C. Duszę człowieka można teraz wprowadzić w wieczny, duchowy stan, wierząc we właściwe rzeczy i wyznając pewne twierdzenia dotyczące logosu.[Działa, by zasłużyć na zbawienie, a nie akty miłości i uwielbienia.]

**Czego wymaga ode mnie Bóg?** został zastąpiony przez Kto jest logo?

zaadaptowano z „Umysł hebrajski kontra umysł grecki” [wildbranch.org/Gkhebcia/index.html](http://wildbranch.org/Gkhebcia/index.html) 2-10-2007

Zrozumienie różnic w ich spojrzeniu na człowieka [greckiego (świata nieżydowskiego) jako dualizmu; tj. dusza i ciało są oddzielone, a język hebrajski (ludzie, przez których przyszedł Chrystus lub Mesjasz) stanowi jedność; tj. dusza i ciało obejmowały, gdy Bóg je stworzył] zapewni podstawę do zrozumienia nauk, praktyk i interpretacji Biblii po epoce apostołowej (100 r. n.e.).

## **Rozdział 4**

### **Hierarchia Kościoła**

#### **Fundacja Kościoła**

Szymon Piotr odpowiedział: «Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego». Jezus mu odpowiedział: «Błogosławiony jesteś, Szymonie, synu Jonasza, bo nie objawił ci tego człowiek, ale mój Ojciec, który jest w niebie. I powiadam ci, że ty jesteś Piotr i na tej opoce zbuduję mój Kościół, i bramy Hadesu go nie przemogą (Mateusza 16:16-18).

Swoim oddanym naśladowcom powiedział: „Jesteście tymi, którzy wspierali mnie w moich próbach. I przekazuję wam królestwo, tak jak mój Ojciec przekazał je mnie”. (Łk 22,28-29) Następnie w dniu Pięćdziesiątnicy „Piotr odpowiedział: «Nawróćcie się i niech każdy z was da się ochrzcić w imię Jezusa Chrystusa na odpuszczenie grzechów waszych». A Ty otrzymasz dar Ducha Świętego. Obietnica jest dla ciebie i twoich dzieci, i dla wszystkich, którzy są daleko, dla wszystkich, których Pan, nasz Bóg, wezwie. Ostrzegał ich wieloma innymi słowami; i błagał ich: Ratujcie się spośród tego zepsutego pokolenia. Ci, którzy przyjęli jego przesłanie, zostali ochrzczeni i tego dnia dołączyło do nich około trzech tysięcy”. (Dzieje 2:38-41)

#### **Zakupiony przez Chrystusa**

Czuwajcie nad sobą i nad całą trzodą, której Duch Święty ustanowił was nadzorcami. Bądźcie pasterzami Kościoła Bożego, który On kupił własną krwią. (Dzieje 20:28-29)

#### **Chrystus jest Głową**

Jest obrazem Boga niewidzialnego, pierworodnym nad całym stworzeniem. Albowiem przez Niego zostało stworzone wszystko: rzeczy na niebie i na ziemi, widzialne i niewidzialne, czy to trony, czy zwierzchności, czy też zwierzchności, czy władze; wszystko zostało stworzone przez niego i dla niego. On jest przed wszystkim i wszystko w Nim ma swoją całość. I on jest głową Ciała, Kościoła; On jest początkiem i pierworodnym spośród umarłych, aby we wszystkim mieć pierwszeństwo. Spodobało się Bogu, aby w nim zamieszkała cała pełnia i przez niego pojednał ze sobą wszystko, co na ziemi, i to, co w niebie, wprowadzając pokój przez swoją krew, przelaną na krzyżu. (Kolosan 1:15-20)

[W]szyscy staniemy przed Bożym tronem sędziowskim. Napisane jest: „Na moje życie” – mówi Pan – „każde kolano zegnije się przede mną i każdy język będzie wyznawał Boga”. Każdy z nas będzie musiał za siebie zdać sprawę Bogu”. (Rzymian 14:10-12)

Z powyższych wersetów wynika raczej jasno, że Chrystus jest Bogiem, to przez Jego krew; to znaczy, za ofiarę pokutną, kupił Kościół i że Bóg i Syn umieścił w nim ufnych, posłusznych ludzi.

On, Chrystus, jest głową, czyli przywódcą tego ludu, kościoła, któremu wszyscy ludzie będą się kłaniać w uznaniu.

### **Organizacja**

„To on [Chrystus] dał niektórych na apostołów, innych na proroków, innych na ewangelistów, a jeszcze innych na pastorów i nauczycieli [niektórzy tłumaczą to jako nauczanie pastorów, gdyż pominięto słowo „niektórzy mają być”], aby przygotować lud Boży do dzieł posługi, aby budowało się Ciało Chrystusowe, aż wszyscy osiągniemy jedność w wierze i poznaniu Syna Bożego oraz staniemy się dojrzałymi, dochodząc do pełnej miary pełni Chrystusowej.” (Efezjan 4:11-13)

Modlił się o jedność swoich wyznawców. „Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu uwierzą we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojcze, jesteś we mnie, a ja w Tobie; aby i oni stanowili jedno w Nas, aby świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś. I chwałę, którą Mi dałeś, dałem im, aby stanowili jedno, tak jak My jedno jesteśmy: Ja w nich, a Ty we Mnie; aby w jedno zostali uczynieni doskonałymi i aby świat poznał, że mnie posłałeś i że umiłowałeś ich, jak mnie umiłowałeś”. (Jana 17:20-23)

Jako głowa Swojego Kościoła ustanowił jego organizację, wyznaczając różne obowiązki i zakres odpowiedzialności, a nie urzędy i stanowiska, które byłyby potrzebne Kościołowi, aby mógł funkcjonować jako zjednoczone ciało, wierne i lojalne wobec Niego. Byli:

- a. Apostołowie – dawać świadectwo
- b. Prorocy - przepowiadać i/lub nauczać
- c. Ewangelisti – aby głosić Jego przesłanie pojednania, zbawienia.
- d. Pasterze i nauczyciele – starsi, pasterze, stróże, stróże, wartownicy lub nadzorcy], aby czuwali, ostrzegali, zachęcali, szkolili i nauczali swoich podopiecznych.

Paweł pozostawił Tytusa na Krecie, aby w każdym mieście ustanowił starszych. (Tytusa 1:5)

Nie da się ustalić z całkowitą pewnością, czy w każdym mieście lub w każdym zborze wyznaczano starszych, czy w danym mieście lub miasteczku był więcej niż jeden zbor. Wiemy, że Paweł przebywał w Efezie przez dłuższy czas, więc możliwe jest, że istniał tam więcej niż jeden zbor lub kościół domowy. Nawet jeśli w różnych miejscach gromadziła się więcej niż jedna grupa, można było jedynie spekulować, czy w każdej grupie chrześcijan byli starsi spotykający się w domach lub starsi z miasta Efez, czy też starsi z każdego zgromadzenia stanowili starszych miasta Efez. To samo dotyczy Jerozolimy. Wiemy jednak, że w Jerozolimie było tysiące chrześcijan. Spotykali się w domach i także wszyscy gromadzili się razem; „wszyscy wierzący gromadzili się razem w kolumnadzie Salomona” (Dz 5:12) [aż rozpoczęły się prześladowania ze strony przywódców Żydów]. Niezależnie od tego, czy w każdym „domowym kościele”, czy w całym mieście byli starsi, stanowili oni zjednoczoną grupę wierzących, mających jeden cel we wspólnocie i jedności między sobą. Nic nie wskazuje na to, aby jeden starszy lub jedna grupa starszych posiadała władzę wyższą niż jakikolwiek inny starszy lub grupa starszych. Zapoznaj się z lekcjami na stronie [thebiblewayonline.com](http://thebiblewayonline.com). Funkcje Kościoła Chrystusowego i Jego pasterzy, a także służby Chrystusa.

Paweł przewidział, że pragnienia człowieka będą próbowały zmienić organizację Chrystusa, ponieważ „Paweł wysłał z Miletu do Efezu po starszych kościoła. Gdy przybyli, rzekł do nich:

[...] Nie wahałem się bowiem oznajmić wam całej woli Bożej. Czuwajcie nad sobą i nad całą trzodą, której Duch Święty ustanowił was nadzorcami. Bądźcie pasterzami Kościoła Bożego, który On kupił własną krwią. Wiem, że gdy odejdę, wejdą między was dzikie wilki i nie oszczędzą trzody. Nawet z waszej liczby powstaną ludzie i będą zniekształcać prawdę, aby pociągnąć za sobą uczniów. Więc miejcie się na baczności!” (Dzieje 20:17-18, 27-31)

Z Miletu Paweł kontynuował swoją podróż do Jerozolimy. Kiedy przybyli do Jerozolimy, zostali powitani przez Kościół oraz apostołów i starszych, którym opowiedzieli o wszystkim, czego Bóg przez nich dokonał. Wtedy powstali niektórzy z wierzących, którzy należeli do stronnictwa faryzeuszy, i rzekli: „Poganie muszą zostać obrzezani i zobowiązani do przestrzegania prawa Mojżesza”. Apostołowie i starsi zebrali się, aby rozważyć tę kwestię. (Dzieje 15:4-7)

Wydaje się, że to ostrzeżenie skierowane do starszych w Efezie spełniło się niedługo potem, około roku 100 ne, jak widać w pismach Klemensa Rzymskiego, Ignacego z Antiochii, Polikarpa ze Smyrny i innych. Wszystkie odnoszą się do „biskupa jakiegoś miasta”. Ignacy kładzie bowiem nacisk na „podział biskupstwa i prezbiterium oraz władzy monarchicznej biskupa”. W Biblii nigdzie nie ma mowy o rządach jednego starszego, biskupa czy pastora.

Ignacy, Klemens Rzymski i inni doszli do wniosku, że aby zaistniała jedność wierzących, musi istnieć „jedna władza doktrynalna (episkopat)”. „Tak więc na początku drugiego wieku przywódcy kościoła zaczęli przekształcać się w coś uderzająco podobnego do rzymskiego rządu cywilnego. Dokumentami, które przede wszystkim zasugerowały tę niebiblijną zmianę, był Ignacy, biskup Antiochii, choć istnieją pewne wątpliwości co do autentyczności jego listów. [...] Wystarczy wskazać, że w ośmiu listach ignacjańskich (ok. 110 r. n.e.), powszechnie uważanych za autentyczne, kładzie on nacisk na podział biskupstwa i prezbiterium oraz monarchicznej władzy biskupa, posuwając się nawet do porównania biskup z samym Chrystusem [wyraźnie odmienny od Ignacego i Klemensa].

Pasterze Kościoła mają opiekować się tymi, którzy są oddani pod jego opiekę; tj. muszą zobaczyć, czy ktoś nie jest ranny, nie zaatakowany przez wroga, nie zabląkał się, jest głodny lub spragniony, i zaspokoić ich potrzeby. Nie da się tego zrobić na odległość. Musi to być czuła troska kogoś, kto zna i kocha je lepiej niż siebie samego, jak Jezus i Jego miłość do nas.

## **Rozdział 5**

### **Średnie (ciemne) wieki**

476 – 1517 n.e

Kościół rzymski został założony przez pogańskiego cesarza rzymskiego Konstantyna na soborze nicejskim w 325 r. w celu skonsolidowania jego imperium. Natychmiast osiągnął ekspansywny wpływ na wszystkich poziomach rządu cesarskiego. Wraz z upadkiem zachodniego imperium rzymskiego około 476 r. Kościół rzymski Konstantyna przekształcił się w Kościół rzymskokatolicki i stał się najpotężniejszą siłą polityczną w Europie. Tak więc przez prawie 1000 lat, w warunkach ustroju feudalnego i braku możliwości uczenia się, masy chłopskie nie były w

stanie lub nie odważyły się rzucić wyzwania potężnej hierarchii kościelnej oraz wspierających ją panów, władców i królów.

Około roku 1200 nie wierzący w Biblię chrześcijanie zaczęli kwestionować oficjalne interpretacje, nauki i praktyki Kościoła katolickiego. Oddzielili się od Kościoła rzymskiego, który uważali za odstępę. W związku z tym postrzegano je jako potężne potencjalne zagrożenie. Aby wyeliminować to postrzegane zagrożenie, wszczęto i kontynuowano przez stulecia prześladowania o różnym stopniu nasilenia.

### Waldensi (około 1179)

Pierwsi waldensi wierzyli w politykę oszczędnościową i publiczną kaznodziejstwo **osobiste studiowanie pism świętych**. Sekta powstała pod koniec XII wieku jako grupa Ubogich Ludzi z Lyonu [Francja], zorganizowana przez Piotr Waldo, bogaty kupiec Lyon, który około 1177 r. rozdał swój majątek i zajął się głoszeniem apostolskim bóstwo jako droga do doskonałości. W 1179 udali się do Rzymu, gdzie Papież Aleksander III pobłogosławił ich życie, ale zakazał głoszenia bez zezwolenia miejscowego duchowieństwa. Nie posłuchali i zaczęli głosić zgodnie z własnym rozumieniem Pisma Świętego. Postrzegane przez Kościół rzymskokatolicki jako nieortodoksyjne, zostały formalnie uznane heretycy początek kilku wieków prześladowanie co prawie zniszczyło sektę.

[pl.wikipedia.org/wiki/Waldensian](http://pl.wikipedia.org/wiki/Waldensian)

W XI wieku, pragnąc Kościoła katolickiego ustanowić zmienioną wersję królestwa Chrystusa, rzymscy papieże zaczęli posługiwać się nowym narzędziem – wyprawami krzyżowymi. Początkowo celem wypraw krzyżowych było zdobycie Jerozolimy i „Ziemi Świętej”. Wzdłuż ścieżek krzyżowców tysiące niewinnych cywilów (zwłaszcza Żydów) zostało zgwałconych, okradzionych i zamordowanych. Z czasem jednak koncepcję krucjaty zmieniono, aby zmiażdżyć duchowy sprzeciw w samej Europie. Innymi słowy, zebrano armie z zamiarem masakry całych społeczności chrześcijan wierzących w Biblię.

### Albigensy lub katarzy (około 1200)

[Papież] Innocenty III uważał, że wierzący w Biblię dysydenci są gorsi od niewiernych (Saraceni, muzułmanie i Turcy), gdyż zagrażają jedności... Europy. Dlatego Innocenty III sponsorował „krucjaty” mające na celu ich eksterminację. Papież Innocenty (co za imię!) wezwał Ludwika VII, aby dokonał za niego zabójstwa, a także nakazał Rajmundowi VI, aby mu pomógł.

Powszechnie uważano, że albigensy, czyli katarzy z południowej Francji, są lepiej wykształceni i bogatsi niż inni we Francji. Papież nazwał ich heretykami, ponieważ nie przestrzegali jego edyktów. Posiadali i czytali Biblię, do czego upoważnieni byli wyłącznie księża. W roku 1209 Kościół katolicki rozpoczął krucjatę przeciwko chrześcijanom w Europie. W niedzielnych porannych orędziach papieża Innocentego nazywano ich „sługami starego węża”. Innocenty obiecał zabójcom królestwo niebiańskie, jeśli podniosą miecze przeciwko nieuzbrojonej ludności. Zniszczenie kataryzmu, który zwykle miał charakter rodzinny, było tak całkowite, że historycy uważają obecnie krucjatę za pierwsze ludobójstwo w Europie.

[quintessentialpublications.com/twyman/?page\\_id=10](http://quintessentialpublications.com/twyman/?page_id=10)

W lipcu 1209 roku armia ortodoksyjnych katolików, prawdopodobnie część krucjaty katarów, zaatakowała miasto Beziers we Francji i zamordowała 60 000 nieuzbrojonych cywilów, zabijając mężczyzn, kobiety i dzieci. Całe miasto zostało splądrowane, a gdy ktoś skarżył się, że zabija się katolików i „heretyków”, legaci papiescy kazali im dalej zabijać i nie przejmować się tym, bo „Pan zna swoich”.

W Minerwie 14 000 chrześcijan zginęło w płomieniach, a uszy, nosy i usta „heretykom” zostały obcięte przez „wiernych [katolików]”. Uwaga: według słownika Webstera II New Riverside University Dictionary jest to heretyk: „osoba, która wyznaje kontrowersyjne opinie lub je popiera, szczególnie ta, która publicznie sprzeciwia się oficjalnie przyjętym dogmatom Kościoła rzymskokatolickiego”.

Są to przykłady z długiej i brudnej historii okrucieństw popełnianych przez katolików wobec ich zaciekle wrogów, wierzących w Biblię chrześcijan. Znacznie gorsze traktowanie wierzących miało miejsce na tym etapie krwawej historii Kościoła katolickiego, znanym jako Inkwizycja. Papież Aleksander IV ustanowił Urząd Inkwizycji we Włoszech w 1254 roku. Pierwszym inkwizytorem był Dominik, Hiszpan, założyciel zakonu dominikanów.

Od 1200 do 1500 roku długa seria papieskich rozporządzeń dotyczących Inkwizycji, coraz bardziej surowych i okrucieństwa, a także cała ich polityka wobec herezji, trwa bez przerwy. Jest to ściśle spójny system legislacyjny: każdy papież potwierdza i udoskonala rozwiązania swojego poprzednika. Wszystko zmierza do jednego celu, do całkowitego wykorzenia wszelkiej różnicy przekonań... Inkwizycja sprzeciwiała się najprostszym zasadom chrześcijańskiej sprawiedliwości i miłości do bliźniego i została odrzucona z powszechnym przerażeniem w starożytnym Kościele. D

Inkwizycja była instytucją wyłącznie katolicką; została założona w wyraźnym celu eksterminacji każdego człowieka w Europie, który różnił się od wierzeń i praktyk rzymskokatolickich. Rozprzestrzenił się z Francji, Mediolanu, Genewy, Aragonii i Sardynii do Polski (XIV w.), a następnie do Czech i Rzymu (1543 r.). W Hiszpanii zniesiono go dopiero w 1820 r. E [mtc.org/inquis.html](http://mtc.org/inquis.html)

<sup>A</sup>dr Peter S. Ruckman; Historia Kościoła Nowego Testamentu (księgarnia wierzących Biblii; Pensacola na Florydzie; 1 1989)

<sup>D</sup>JH Ignaz von Dollinger; Papież i Sobór (Londyn, 1869); jak cytowano w Dave Hunt, A Woman Rides the Beast

<sup>mi</sup>dr Peter S. Ruckman; op cyt.

### **Jan Wiklif (1328-1384)**

Wiklif był angielskim duchownym, który przez większość swojego życia studiował i nauczał w Oksfordzie. W tym okresie Kościół rzymski był właścicielem większości posiadłości w Anglii i Europie, a duchowni byli niczym więcej jak niemoralnymi i nieuczciwymi właścicielami gruntów, co skutkowało dużym obciążeniem ludności.

W roku 1376 Wiklif napisał O panowaniu cywilnym. Oświadczył w nim, że musi istnieć moralna podstawa dla przywództwa kościelnego (wszyscy księża powinni być dobrymi ludźmi). Źródłem problemu była własność tak dużej ilości ziemi [prawdopodobnie można to utożsamić z władzą].

Jan z Gaunt, pełniący funkcję króla nieletniego wówczas Ryszarda II, z radością pozbawił kościół rzymski jego majątku, aby „oczyszczyć kapłaństwo”. Zapewniło to również Wycliffe’owi English Royal ochronę i doprowadziło do reformy kościoła w 1378 roku.

Wicklif sprzeciwiał się dogmatom katolickim, władzy papieża i doktrynom o przeistoczeniu, prywatnym mszom, skrajnemu namaszczeniu za pieniądze (namaszczenie chorych, z Jakuba 5:14, 15) i czyśćcowi itp. W swoich pismach podkreślał, że:

- a. Papież nie był głową Kościoła, lecz Chrystus!
- b. Papież był antychrystem!
- c. W kościele były tylko dwie grupy urzędników: starsi i diakoni.
- d. **Jedynym autorytetem dla człowieka była Biblia, a nie Kościół.**
- e. Kościół powinien przemodelować się na wzór Nowego Testamentu.

W roku 1382, 71 lat przed upadkiem wschodniego imperium rzymskiego, opublikował pierwszą Biblię w języku angielskim. W 1428 roku, czterdzieści cztery lata po jego śmierci, Kościół katolicki potępił go jako heretyka, wykopał jego kości, wyniósł je za miasto i spalił.

### **Chaucera (C. 1343 – 1400)**

Geoffreya Chaucerabył angielskim pisarzem, poetą, filozof, biurokrata, dworzanin i dyplomata. Przyjaciół i patron Chaucera był Jan z Gaunt i książę Lancaster, książę Akwitanii [być może król lub władca Anglii za czasów Wiclifa] Chociaż napisał wiele dzieł, najlepiej pamięta się go ze względu na jego niedokończoną narrację ramową Opowieści Canterbury, zbiór opowieści opowiadanych przez fikcyjnych pielgrzymów w drodze do katedry przy ul. Canterbury. Czasami nazywany ojcem literatury angielskiej, Chaucer jest uznawany przez niektórych badaczy za pierwszego autora, który wykazał artystyczną legitymizację języka miejscowego języka angielskiego, a nie francuski lub łacina. Chaucer w dużej mierze czerpie ze swojego źródła, czyli humanistów Boccaccio. [wikipedia.org/wiki/Geoffrey\\_Chaucer](http://wikipedia.org/wiki/Geoffrey_Chaucer)

### **Jan Hus (1372 – 1415)**

Jan Hus pozostawał pod wpływem nauk m.in. Johna Wiclifa. Zaproponował zreformowanie Kościoła w Czechach, tak jak to zrobił Wiklif w Anglii. Niektórzy z jego zwolenników byli znani jako husyci, [których napędzały kwestie społeczne i Czechs świadomość narodowa ([wikipedia.org/wiki/Hussite](http://wikipedia.org/wiki/Hussite))], natomiast wzywano bardziej radykalnych zwolenników Taboryty. Taboryci odrzucili wszelkie nauki, które nie były poparte Biblią. Około 1450 roku część Taborytów założyła grupę znaną jako Bracia Czescy. The Kościół Morawski była jedną z pierwszych protestanckich wspólnot charyzmatycznych. The Kościół Rzymsko-katolicki uważał nauki Husa za heretyckie. On był ekskomunikowany w 1411 r., potępiony przez Sobór w Konstancji, Ispalony na stosie w 1415 roku w wieku 43 lat.

Hus był kluczowym czynnikiem protestantyzm, którego nauczanie wywarło silny wpływ na państwa Europy i na dalej Marcin Luthera samego siebie. The Wojny husyckie zaowocowały Porozumieniami Bazylejskimi, które pozwoliły na utworzenie kościoła zreformowanego w Królestwie Czeskim - prawie sto lat przed takim rozwojem sytuacji w okresie reformacji luteranckiej. [pl.wikipedia.org/wiki/Jan\\_Hus](http://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus)

Istniały również inne praktyki katolickie, takie jak:

- a. Simony – urzędy kościelne zostały sprzedane temu, kto zaoferował najwyższą cenę, pozwalając najbardziej nieodpowiednim osobom zostać biskupami i opatami [głową klasztoru o mniejszej władzy niż biskup].

Historia średniowieczna i nowożytna, Myers, s. 115116

- b. Odpusty – zakup przebaczenia, zarówno teraz, jak i po śmierci. Sprzedaż odpustów przez Jana Tetzela była okazją do zerwania przez Marcina Lutera z Rzymem – w 1517 r. Według nauczania rzymskiego czyściec jest bardzo podobny do piekła, tyle że nie trwa tak długo, ale wszyscy muszą przez niego przejść. Papież twierdził, że ma władzę i moc, aby zmniejszyć lub złagodzić te cierpienia. Zaczęło się od papieży Pascala I (817824) i Jana VIII (872882) i stało się bardzo dochodowe. Stało się to sposobem na „sprzedanie przywileju grzechowi”.

Podręcznik biblijny Halleya, s. 787 [tamstorationmovement.com/lessons/chlesson03.htm](http://tamstorationmovement.com/lessons/chlesson03.htm)

### **Petr Chelčický (ok. 1374 - 1460)**

Petr Chelčický był chrześcijanin oraz przywódca polityczny i autor wcyganeria. Na jego myślenie wpłynęło m.in. Tomasza ze Štítneho, Johna Wiklifa, Jana Husai tradycji waldensów.

Krytykował użycie siły w sprawach m.in. wiara. Nauczał, że chrześcijanin powinien dążyć do celu prawość własny wolna wola, że nie wolno mu zmuszać innych do bycia dobrym, a dobroć powinna być dobrowolna. Wierzył, że chrześcijanin powinien kochać Bógi bliźniego, i że w ten **sposób można nawracać ludzi, a nie przez przymus**. Utrzymywał, że każdy rodzaj przymusu jest zły i że chrześcijanie nie powinni brać udziału w walkach o władzę polityczną.

Nauka Chelčickiego zawierała idee przyjęte później przez Morawianie, Anabaptyści, Kwakrzy, Ibaptystów. On był pierwszym pacyfistą pisarzem renesansu, poprzedzający Erasmusa Imenno Simonsa prawie 100 lat.

[pl.wikipedia.org/wiki/Anabaptysta](http://pl.wikipedia.org/wiki/Anabaptysta)

### **Erazm (1466 – 1536)**

Erazm był „holenderskim [humanistą] uczonym i niezwykle błyskotliwym studentem. Redagował serię opracowań na temat Ojców Kościoła, udostępniających wczesną historię odejścia od wzorca nowotestamentowego. Zredagował także pierwszy drukowany grecki Nowy Testament i ujawnił niedoskonałości łacińskiej Wulgaty, która była używana jako tekst Pisma Świętego w kościołach katolickich od czasów Hieronima. Chociaż Erazm w swojej krytyce Kościoła katolickiego szeroko posługiwał się szyderstwem, nie rozpoczął energicznego programu reformacji. Dostarczył jednak większość materiałów, z których korzystali inni mężczyźni. Mówi się, że Erazm złożył jajo, z którego wykuł się Luter. Wieczne Królestwo, FW Mattox, s. 229

### **Machiavelli (1469-1527)**

„Humanizm w skrajności to dzieło Machiavellego zatytułowane Książę. W tej instrukcji stwierdził:

- a. Książę odnoszący sukcesy musi odłożyć na bok wszelkie względy religijne i etyczne.
- b. Byłoby właściwe, gdyby sprawiał wrażenie religijnego, a jednocześnie posługiwał się oszustwem.
- c. Kiedy zajdzie taka potrzeba, potrafi być bezwzględny.
- d. Byłyby dwa standardy moralności – jeden dla księcia, drugi dla narodu.
- e. Książę musi nie ufać masom, gdyż są one niewdzięczne, niekonsekwentne, kłamliwe i chciwe.

- f. W związku z tym książe nie powinien uważać się za zobowiązany do dotrzymywania jakichkolwiek obietnic złożonych narodowi.
- g. Podkreślił, że państwo ma najwyższą władzę i należy je stworzyć i utrzymać silne.

W ten sposób przedstawił zasadę totalitaryzmu. [...] Mussolini napisał rozprawę doktorską na temat „Idee wojskowych Machiavellego”. *Wieczne Królestwo*, FW Mattox, s. 23. 236

## **Humanizm i/lub humaniści**

Humanistyczny renesans był wczesniejszy niż renesans.

### Grecki humanizm

VI wiek p.n.e. Tales z Miletu, Ksenofanes z Kolofonu przygotował drogę dla późniejszej greckiej myśli humanistycznej. Talesowi przypisuje się stworzenie maksymy „Poznaj siebie”. Ksenofanes odmówił uznania bogów swoich czasów i zastrzegł boskość dla zasady jedności we wszechświecie. [...] Ci jõesy Grecy byli pierwszymi myślicielami, którzy uznali, że naturę można badać oddzielnie od jakiegokolwiek rzekomej sfery nadprzyrodzonej. ... W III wieku p.n.e. Epikur założył szkołę, która sformułowała problem zła, brak wiary w życie pozagrobowe i podejście do osiągnięć skupione na człowieku *eudajmonia* (Greckie oznacza szczęście).

### Starożytny humanizm azjatycki

Filozofię skupioną na człowieku, odrzucającą zjawiska nadprzyrodzone i sceptyczne podejście do tego, co nadprzyrodzone, można znaleźć w:

- a.) 1000 p.n.e. w Lokajatasystem filozofii indyjskiej (filozoficzny sceptycyzm i obojętność religijna)
- b.) 6 wieku p.n.e. w Taoizmie (system moralności Konfucjaniści)
- c.) Również w VI wieku p.n.e. Gautama Buddha, ponieważ ani dusza, ani nic, co do niej należy, nie może naprawdę i prawdziwie istnieć, pogląd, że dusza będzie odtąd żyć stale, wytrwale, niezmiennie, a nawet trwać wiecznie: czy nie jest to całkowicie i całkowicie głupia doktryna?<sup>[18]</sup>

### Dante (ok. 1265-1321)

Dante Alighieri, włoski poeta Średniowiecze. Napisał Boską komedię, pierwotnie nazwaną przez autora *Commedia*, a później nadana przez autora przydomku *Divina* Boccaccio, [A Humanista renesansowy (1313-1375)] jest często uważany za najwspanialsze dzieło literackie powstałe w 1313 r. język włoski arcydzieło światła literatura. [Zwykle dzieła literackie pisano po klasycznej łacinie, a nie po włosku.]

The Boska komedia opisuje podróż Dantego Piekło (Piekło), Czyściec (Czyściec) i Raj (Paradiso), prowadzoną najpierw przez rzymskiego poetę Wergiliusza potem przez Beatrice. Słowo „komedia” w klasycznym sensie odnosi się do dzieł odzwierciedlających wiarę w uporządkowany wszechświat, w którym wydarzenia nie tylko zmierzają do szczęśliwego lub „zabawnego” zakończenia, ale do zakończenia, na które wpływa wola Opatrzności, która porządkuje wszystko ku ostatecznemu dobru, tj. pielgrzymka z piekła do raju zaczyna się od moralnego zamętu pielgrzyma i kończy się wizją Boga ([wikipedia.org/wiki/Dante\\_Alighieri](http://wikipedia.org/wiki/Dante_Alighieri)) [Najwyraźniej takie było przekonanie w ówczesnych naukach katolickich.]

## Humanizm renesansowy.

Okolo 1806 roku do określenia klasycznego programu nauczania oferowanego przez szkoły niemieckie użyto określenia Humanismus. Humanizm renesansowy, która rozkwitła we Włoszech, próbowała ożywić klasyczną naukę greki i łaciny. W drugiej połowie XVIII i na początku XIX wieku powstały liczne oddolne stowarzyszenia „filantropijne” i dobroczynne. Byli oddani doskonaleniu człowieka i cnotom ludzkim opartym wyłącznie na ludzkim rozumie, niezależnie od tradycyjnych instytucji religijnych.

W XIX wieku Kościół katolicki był postrzegany jako siła polityczna o silnym wpływie. (wikipedia.org/wiki/Roman\_Catholicism\_in\_Germany)

Mniej więcej w tym samym czasie „humanizm” jako filozofia skupiona wokół ludzkości (w przeciwieństwie do zinstytucjonalizowanej religii) był używany w Niemczech przez tzw. Lewicowi hegliści, Arnolda Ruge’a i Karol Marks, którzy krytycznie odnosili się do ścisłego zaangażowania Kościoła w represyjny rząd niemiecko-pruski.

Humanizm renesansowy był ruchem intelektualnym w Europie późniejszego Średniowiecza. Wczesna nowożytność, okres, w którym można odejść od epoki ciemności dzięki dokładnym studiom i naśladowaniu wielkich autorów klasycznych. Dla Petrarci i Boccaccio, był największym mistrzem Ciceron. Ich celem było nakłonienie innych do prowadzenia dobrego życia. Jak to ujął Petrarca: „lepiej chcieć dobra, niż znać prawdę”. W ten sposób retoryka doprowadziła do filozofii i ją przyjęła.

Podstawowym wykształceniem humanisty było dobre mówienie i pisanie (zwykle w formie listu). Początkowo było to raczej filozoficzne niż antychrześcijańskie czy wręcz antyklerykalne. Uważano go jednak za wroga Kościoła i w ogóle konserwatywnemu porządkowi społecznemu. Umaniści krytykowali to, co uważali za barbarzyńską łacinę uniwersytetów.

Dokładne badania humanistów nt. łacina teksty literackie szybko umożliwiły im dostrzeżenie historycznych różnic w stylach pisania różnych okresów. Przez analogię do tego, co uważali za upadek łaciny, zastosowali zasadę *czcionki reklamowe* (powrót do źródeł) z szerokiego zakresu wiedzy, szukając rękopisów Patrystycznej literatury [pisarstwo „ojców Kościoła”], a także autorów pogańskich. Po upadku Imperium Bizantyjskiego w 1453 r. uchodźcy przywieźli ze sobą rękopisy greckie, nie tylko Platona i Arystotelesa, ale także Ewangelii chrześcijańskich, niedostępnych wcześniej na łacińskim Zachodzie.

Po roku 1517, kiedy nowy wynalazek druku uczynił te teksty powszechnie dostępnymi, holenderski humanista Erasmusa, który studiował grekę w drukarni weneckiej Aldusa Manutiusa, rozpoczął studia filologiczne [uważa oba *formularz i oznaczający* w wyrażeniu językowym, *łączenie językoznawstwo i studia literackie*] analiza Ewangelii, porównując greckie oryginały z ich łacińskimi tłumaczeniami w celu skorygowania błędów i rozbieżności w tych ostatnich. Erazm wraz z francuskim humanistą Jacques’a Lefèvre’a d’Étaples, zaczął wydawać nowe tłumaczenia, kładąc podwaliny pod reformację protestancką. Odtąd humanizm renesansowy, szczególnie na północy Niemiec, zaczął interesować się religią, podczas gdy humanizm włoski i francuski w coraz większym stopniu skupiał się na nauce i filologii adresowanej do wąskiego grona specjalistów,

starannie unikając tematów, które mogłyby urazić despotycznych władców lub które mogłyby być postrzegane jako żrące dla władców. [wiera.wikipedia.org/wiki/Humanizm](http://wiera.wikipedia.org/wiki/Humanizm)

### Konsekwencje renesansowego ruchu humanistycznego

Zasada ad czionek (powrót do źródła) również miała wiele zastosowań. Humanisci często sprzeciwiali się filozofom poprzedniego ruchu Scholastyka, „uczniowie” uniwersytetów we Włoszech, Paryżu, Oksfordzie i gdzie indziej. Metodologia scholastyków rozwinęła się w wyniku ich zaangażowania w naukę i filozofię starożytnych Greków i średniowiecznych Arabów w celu syntezy myśli Arystoteles z katolicyzmem. Nie zajmowali się jednak tekstami literackimi, historycznymi i innymi tekstami kulturowymi starożytności.

[wikipedia.org/wiki/Renaissance\\_humanism](http://wikipedia.org/wiki/Renaissance_humanism)

Ponowne odkrycie starożytnych rękopisów przyniosło głębszą i dokładniejszą wiedzę o starożytnych szkołach filozoficznych, takich jak epikureizm, Neoplatonizm, którego pogańska mądrość humanisci, podobnie jak dawni ojcowie Kościoła, skłonni byli, przynajmniej początkowo, uważać ją za wywodzącą się z Bożego objawienia i w ten sposób nadającą się do życia w cnotach chrześcijańskich. ([en.wikipedia.org/wiki/Humanizm](http://en.wikipedia.org/wiki/Humanizm)) Skupiając się na tekstach literackich, historycznych, oratoryjnych i teologicznych, humanizm renesansowy głęboko zmienił kulturowy i intelektualny kierunek Europy. W filozofii renesansowi humanisci mieli tendencję do skupiania większej uwagi na dialogach Platona, a mniej na tekstach Arystotelesa. [wikipedia.org/wiki/Renaissance\\_humanism](http://wikipedia.org/wiki/Renaissance_humanism)

Lepsza znajomość pism technicznych Grecji i Rzymu wpłynęła także na rozwój nauki europejskiej, w której platonizm (teoria form i antytypów) stał w opozycji do arystotelesowej koncentracji (nauka lub teoria projektu i celu) na obserwowalnych właściwościach świata fizycznego.<sup>[33]</sup> Jednak humanisci renesansu, którzy uważali się za przywracających chwałę i szlachetność starożytności, nie byli zainteresowani innowacjami naukowymi. Jednak od połowy do końca XVI wieku nawet uniwersytety, choć nadal zdominowane przez scholastykę (uchwała zniezgoda Poprzez racjonalny dyskusja), zaczął domagać się, aby Arystotelesa czytano w dokładnych tekstach redagowanych według zasad filologii renesansowej, przygotowując w ten sposób grunt pod spory Galileusza z przestarzałymi zwyczajami scholastyki.

### XIX i XX wiek

Wyrażenie „religia ludzkości” jest czasami przypisywane Amerykanom Ojciec założyciel, Tomasz Paine, choć jak dotąd niepotwierdzone w jego zachowanych pismach. Thomas Paine nazywał siebie teofilantropem, co stanowiło połączenie greckiego określenia „Bóg”, „miłość” i „człowiek” i wskazywało, że choć wierzył w istnienie stwórczej inteligencji we wszechświecie, całkowicie odrzucił twierdzenia oraz dla wszystkich istniejących doktryn religijnych, zwłaszcza ich cudownych, transcendentalnych i zbawiennych twierdzeń. Paryskie Towarzystwo Teofilantropii wykorzystało książkę Paine’a, Wiek rozumu (1793), do wylania pogardy na Pismo Święte w połączeniu z kpina z Woltera, „aby zdemaskować absurdalność teologii zbudowanej na zbiorze niespójnych lewantyńskich podaniach ludowych”. W 19-stym wieku Ludwiga Feuerbach i Hegliści napisali („Człowiek jest dla człowieka bogiem” lub „Bóg jest niczym [innym niż] człowiekiem dla siebie”).

Pierwsi sygnatariusze I Manifestu Humanistycznego z 1933 r. deklarowali się jako humaniści religijni. Ponieważ tradycyjne religie nie odpowiadały potrzebom swoich czasów, sygnatariusze z 1933 r. oświadczyli, że główną koniecznością jest ustanowienie religii, która byłaby dynamiczną siłą odpowiadającą potrzebom epoki. Od tego czasu napisano dwa dodatkowe Manifesty, które zastąpiły pierwszy.

We wstępie do Manifestu Humanistycznego II autorzy Paul Kurtz i Edwin H. Wilson (1973) potwierdzają, że wiara i wiedza są niezbędne do pełnej nadziei wizji przyszłości. Manifest II odwołuje się do części poświęconej religii i stwierdza, że tradycyjna religia wyrządza ludzkości krzywdę. Manifest II uznaje za część ich filozofii naturalistycznej następujące grupy: humanizm naukowy, etyczny, demokratyczny, religijny i marksistowski.

W 1941 r. Amerykańskie Stowarzyszenie Humanistyczne zostało zorganizowane. Po II wojnie światowej pierwszymi dyrektorami głównych oddziałów zostali trzej wybitni humaniści Organizacji Narodów Zjednoczonych: Juliana Huxley z UNESCO, Brocka Chisholm z Światowej Organizacji Zdrowia, i Johna Boyda-Orr z Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa.<sup>[49]</sup>

W 2004, Amerykańskie Stowarzyszenie Humanistyczne wraz z innymi grupami reprezentującymi agnostyków, ateistów i innych wolnomyślicieli, połączyli siły, aby stworzyć Świecką Koalicję dla Ameryki, która opowiada się w Waszyngtonie o rozdzieleniu Kościoła od państwa na szczeblu krajowym, aby uzyskać większą akceptację niefundamentalistycznych Amerykanów. Dyrektorem wykonawczym Świeckiej Koalicji na rzecz Ameryki jest Seana Faircloth, wieloletni ustawodawca z Maine.

Współcześni humaniści, np. Corlissa Lamont lub Carla Sagana, utrzymują, że ludzkość musi szukać prawdy za pomocą rozumu i najlepszych możliwych do zaobserwowania dowodów, i popiera naukowy sceptycyzm i metodę naukową. Zastrzegają jednak, że decyzje dotyczące dobra i zła muszą opierać się na dobru indywidualnym i wspólnym. [tj. nie ma wartości absolutnych.] Jako proces etyczny, humanizm nie rozważa kwestii metafizycznych, takich jak istnienie lub nieistnienie istot nieśmiertelnych. Humanizm zajmuje się tym, co ludzkie.<sup>[9]</sup> Zatem nie ma absolutów.

W 1925 roku angielski matematyk i filozof Alfreda Northa Whitehead przestrzegł: „Proroctwo Franciszka Bacona zostało już spełnione; a człowiek, który czasami marzył o sobie jako o trochę niższym od aniołów, poddał się, by stać się sługą i ministrem natury. Czas pokaże, czy ten sam aktor będzie w stanie zagrać obie części ciała”.<sup>[10]</sup> [pl.wikipedia.org/wiki/Humanizm](http://pl.wikipedia.org/wiki/Humanizm)

## Rozdział 7

### Streszczenie

Apostołowie ostrzegali, że nadejdzie czas, kiedy ludzie odwrócą się od zdrowej nauki i będą podążać za własnymi pragnieniami. Było to oczywiste, że miało to już miejsce w listach Jana do kościołów w Azji, zapisanych w Objawieniu.

W latach następujących po epoce apostołskiej (po roku 100 n.e.) pisma „ojców Kościoła” zaczynają kierować się własnymi poglądami. Z biegiem lat ich nauki i praktyki stały się tak złe lub zepsute, że katolicy badacze Biblii odrzucili wiele z tych praktyk i nauk, ryzykując życie i środki do życia. Niektórzy chcieli jedynie zreformowania niektórych najgorszych praktyk, a nie całkowitego powrotu do Biblii w zakresie wszystkich nauk i praktyk.

Od wieków badacze Biblii zdają sobie sprawę z potrzeby powracania do Biblii w celu uzyskania wskazówek, jak prowadzić życie podobające się Bogu i codziennie oddawać Mu cześć. Wiklif wypowiadał się przeciwko naukom i praktykom Kościoła katolickiego, których nie ma w pismach świętych. Pragnął także udostępnić Biblię w swoim ojczystym języku, aby zwykły człowiek mógł lepiej poznać Słowo Boże, zamiast polegać na cudzej interpretacji. Kosztowało go to życie.

W ciągu kilku lat inny badacz Biblii, Jan Hus, zyskał zwolenników, którzy odrzucili wszelkie nauki nie mające oparcia w Biblii. Przeżył zaledwie kilka krótkich lat, gdyż został uznany przez Kościół katolicki za heretyka, ekskomunikowany, potępiony przez Sobór w Konstancji i spalony na stosie w 1415 roku.

Ci mężczyźni i inni byli prześladowani, ponieważ ośmielili się zaufać Biblii, a nie naukom i praktykom ludzkim. Ale prześladowania nie były czymś nowym, zaczęły się od Żydów, nasiliły się przez cesarzy rzymskich i były kontynuowane przez Kościół rzymskokatolicki, który dokonał masakry tysięcy osób za posiadanie lub po prostu czytanie słowa Bożego. Prześladowania nie ustają. Występuje dzisiaj w różnych postaciach – ośmieszenia, uszkodzenia ciała, zniszczenia mienia, a nawet śmierci.

W niecałe pięćdziesiąt lat od śmierci Husa prasa Guttenberga uczyniła Biblię bardziej dostępnymi. W miarę udostępniania Biblii coraz więcej osób zaczęło kwestionować panujące wówczas nauki, praktyki i interpretacje. Żar wezwania do reform i powrotu do Biblii tlił się przez kolejne pięćdziesiąt lat. Jednak w 1517 roku Marcin Luter rozpalil ogień, wywieszając swoje 95 tez na drzwiach kościoła Wszystkich Świętych w Wittenberdze. Wkrótce Zwingli i inni poszli za Lutrem, potępiając obecne nauki, praktyki i nienaukowe interpretacje. Domagali się reform. Jednak reforma nie wydawała się możliwa i wielu przeciwników ustalonej hierarchii Kościoła katolickiego straciło życie.

Wkrótce inni doszli do wniosku, że jeśli ich kościoła [katolickiego] nie da się zreformować, to czas go porzucić. Doprowadziło to do powstania kilku nowych zakonów opartych na naukach i praktykach takich ludzi jak Marcin Luter, Jan Kalwin i Jan Wesley, żeby wymienić trzech z bardziej znanych. Ich wyznawcy opracowali na podstawie swego zrozumienia standard, sformułowali go na piśmie i wymagali od wszystkich swoich wyznawców przestrzegania i dostosowania się do ich wiary.

Próbujący zreformować Kościół katolicki skupiali się na zmianie tej organizacji. Inni skupiali się na naukach tych, którzy próbowali zreformować Kościół katolicki. Żadna z grup nie zdawała sobie sprawy, że problemem jest człowiek, który powinien zadać sobie pytanie: „Co muszę zrobić, aby wrócić do Boga?” To pytanie jest tym samym pytaniem, które stawało przed dziećmi Izraela za każdym razem, gdy łamały swoje przymierze z Bogiem i postępowały zgodnie z praktykami otaczających ich osób.

Człowiek musiał powrócić do Boga, usunąć wszelkie obce praktyki i powrócić do Bożego nauczania, posługując się wyłącznie Biblią. Bóg już ustanowił Swój Kościół i umieścił w nim wszystkich, którzy pokładają swoją wiarę, zaufanie i posłuszeństwo w Jezusie, Chrystusie, Jego umiłowanym Synu.

#### **Niektóre kontrowersyjne nauki ojców „Kościola”.**

1. Jedność wśród wierzących może nastąpić tylko dzięki jednemu autorytetowi doktrynalnemu – radom episkopalnym – systemowi papieskiemu.
2. „Kościół” działający poprzez Biskupa Rzymu ma władzę nad wszystkimi chrześcijanami – ustanowiona hierarchia kościelna
3. Nic nie powinno być robione bez zgody Biskupa.
4. Obchody wyjątkowych dni, takich jak Wielkanoc.
5. Kapłaństwo jako wyspecjalizowana klasa pośredników w imieniu Biskupa – zastępująca Chrystusa.
6. Rozwój Sakramentów – niektóre nauki Chrystusa są ważniejsze niż inne.

7. Utworzono monoepiskopat, w którym mianowano biskupów z nieprzerwanego łańcucha, od apostołów do obecnego biskupa, papieża, który przyjął tytuł nadawany cesarzom, Pontificus Maximus.
8. Zmiany w praktyce i formie chrztu:
  - a. Dzieci ochrzczone pod okiem rodziców spowiadających się za nie
  - b. Zastąpienie zalewania zanurzeniem
  - c. Wymaganie konkretnych słów, aby chrzest był skuteczny.
9. Zwołał Radę Episkopatu w celu ustalenia jednej akceptowalnej doktryny.
10. Połączył grecką tradycję filozoficzną z doktryną chrześcijańską
11. Ludzie to boskie dusze uwięzione w materialnym świecie stworzonym przez niedoskonałego Boga.
12. Otrzymanie bezpośredniej wiedzy osobistej wykraczającej poza Ewangelię. [Motanizm]
13. Dusza przechodzi przez kolejne etapy, zanim wcieli się w człowieka, a po śmierci ostatecznie dotrze do Boga.
14. Ustalono zasady ustalania doktryn biblijnych:
 

To, co nie było dozwolone w Piśmie Świętym, jest zabronione

Przeciw

To, czego Pismo nie zabrania, jest dozwolone
15. Ustanowiona Reguła Wiary, w której autorytatywne nauki przekazywane w Kościele katolickim i Piśmie Świętym mają równoważną wagę.
16. Kalwin zaadaptował niektóre wierzenia Augustyna do swojej teologii
  - a. Suwerenność Boga
  - b. Totalna deprawacja ludzkości
  - c. Bezwarunkowe wybory
  - d. Ograniczone pokuta
  - e. Nieodparta łaska
  - f. Wytrwałość świętych

### **Nauki i praktyki uważane za obelżywe przez uczonych katolickich**

1. Wiklif
  - a. Kościół był właścicielem większości posiadłości w Anglii
  - b. Duchowni byli po prostu niemoralnymi właścicielami ziemskimi
  - c. Przejęcie władzy przez papieża. Papież nie był głową Kościoła, lecz Chrystus.
  - d. Dodanie wielu klas przywódców jako samych starszych i diakonów w kościele biblijnym
  - e. Doktryna przeistoczenia
  - f. Msze prywatne
  - g. Ekstremalne namaszczenie
  - h. Czyściec
  - i. Sprzedaż urzędów kościelnych
  - j. Tylko ksiądz mógł posiadać Biblię i ją czytać
  - k. Zwykły człowiek nie mógł posiadać Biblii ani jej czytać
2. Luter
  - a. Sprzedaż odpustów [sprzedaż prawa do grzechu lub zapłata za przywilej do grzechu]
  - b. Czyściec
  - c. Doktryna przeistoczenia
  - d. Kult świętych
  - e. Sakramenty
  - f. Papież ani Kościół nie stanowili ostatecznej władzy dla chrześcijanina
3. Zwingli
  - a. Zaangażowanie Kościoła w rząd
  - b. Post w czasie Wielkiego Postu
  - c. Używanie obrazów (ikon) na etapach kultu
  - d. Korupcja w hierarchicznej strukturze Kościoła

e. Zakaz zawierania małżeństw przez duchownych

### Niektóre nauki i praktyki reformatorów

1. Wiklif
  1. Chrystus jest głową Kościoła
  2. Przywódcy Kościoła muszą być ludźmi moralnymi, a nie nastawionymi na kupno
  3. Biblia jest jedynym autorytetem dla człowieka – nie Kościoła katolickiego
  4. Tylko dwie klasy przywódców kościoła – starsi i diakoni
2. Luter
  1. Sama Biblia stanowi ostateczny autorytet dla chrześcijanina



## Międzynarodowy Instytut Wiedzy Biblijnej

Randolph Dunn, prezydent - Roberto Santiago, dziekan  
thebiblewayonline.com



#### Kurs 1 – Przesłanie Boże

Jak wszystko się tutaj znalazło?  
Człowiek, który był Bogiem  
Chrystus – tajemnica Boga  
Mity o Bogu  
Od życia do śmierci – śmiertelny człowiek  
Planowane odkupienie  
Przesłania Ewangelii

#### Kurs 2 – Posłuszeństwo Chrystusowi

Czas przed Chrystusem  
Czas Chrystusa na Ziemi

#### Kurs 4 – Wzrastanie w Chrystusie

Jezus z Nazaretu  
Życie Chrystusa  
Zjednoczeni w Chrystusie  
Mity o bólu  
Ciało, dusza, duch – dokąd idą, gdy umrzesz?  
Małżeństwo i rozwód  
Boży Sabat  
Stworzenie przed stworzeniem w Księdze Rodzaju  
Hebrajczyków

#### Kurs 5 – Dojrzewanie w Chrystusie

|  |   |
|--|---|
| <p>Czas po Chrystusie<br/> Koniec czasu na Ziemi<br/> Czas na decyzję<br/> Od śmierci przez krzyż do życia<br/> Mity na temat przebaczenia<br/> Chrzest w Chrystusa</p> <p><b>Kurs 3 – Nowe życie w Chrystusie</b><br/> Królestwo nie zbudowane rękami<br/> Słudzy w królestwie<br/> Pierwsze Zasady Chrystusa<br/> Wdowy i inne osoby w potrzebie<br/> Duchowe mleko<br/> Życie wyzwolone<br/> Mit nieszczęścia<br/> Przesłanie z Listów<br/> Czczycie Boga w duchu i prawdzie</p> <p><b>Studia dla biblistów</b><br/> Przedstawione Biblii<br/> Podsumowanie Biblii<br/> Typy i metafory</p> | <p>Lekcje z krzyża<br/> Boży proces odbudowy<br/> Największe pytania, jakie kiedykolwiek zadano<br/> Żyjący Dla siebie nawzajem w Chrystusie<br/> Żyć maksymalnym życiem<br/> Obietnice teraz i na zawsze<br/> Prawdziwi mężczyźni to bogobojni ludzie<br/> Cudowne słowa życia</p> <p><b>Kurs 6 – Zostać badaczem Biblii</b><br/> Cienie, typy i prorocтва<br/> Duch Święty<br/> Daniela<br/> Objawienie Jezusa Chrystusa<br/> Cisza Pisma Świętego<br/> Nauki i praktyki od roku 100 do roku 1500<br/> Reforma lub przywrócenie<br/> Kompilowanie i tłumaczenie Biblii<br/> Dzisiejsze praktyki kościelne– Pismo Święte czy Tradycja?</p> <p>Genealogia Jezusa - wykres</p> |
|--|---|

Międzynarodowy Instytut Wiedzy Biblijnej zawiera linki do innych języków na stronie [thebiblewayonline.com](http://thebiblewayonline.com).